

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96504](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96504)

enucleatione dicentur. Non obstat igitur tex. in d. l. si fundum per fideicommissum, quia primo loquitur, quando res per fideicommissum relicta de expresso consensu legatarii, cui per fideicommissum de presenti debebatur, ab heredibus alteri cohæredi ex causa necessaria, ut oburgens res alienum, uendita fuisset. At in casu, de quo agitur, non ab heredibus alteri cohæredi, sed a fideicommissariis, ad quos iam res fideicommissaria peruenerat, res ex cā uoluntaria extraneo uendita fuit nō de expresso, sed tacito consensu illius, cui res erat spe debita: inter quos casus magna est differentia, ut iam dixi, ergo &c. Secundo in d. l. si fundum, agebatur dumtaxat de præiudicio consentientis, qui sibi præiudicare potuit, cum in re sua quilibet sit moderator, & arbiter, sed in casu occurrenti agitur de præiudicio illorum, quibus in futurum ius in re debebatur, & qui non consenserunt: & idē factum, seu consensu dictorum Stephani, & Alexandri non potuit ipsis nunc agentibus præiudicare, quibus ut descendenti- bus masculis ex concessione Marthæ facta ius fuerat acquisitum per iam dicta, quæ non repeto. ¶ Secūdo non refragatur tex. in d. l. cum pater. §. libertis. in d. l. pen. §. insulam. nec non in d. l. quoties. la. 1. quæ idē probare uidentur, quia illis supra fuit responsum, & nunc repeto ea iura loqui, quando res pluribus relicta fuit etiā expressē prohibita alienari: quo casu duplex cōcurrit prohibitio, hominis uidelicet, & legis, iuxta auth. res. quæ. C. communia de legat. cum iis, q. ponunt Bar. & alii omnes communiter in l. filiusfam. §. diui. ff. de leg. 1. Et hic intellectus ad d. §. libertis. & d. §. insula. est expressē de mente Bal. in d. l. si fundum. col. 5. uerū iuxta prædicta. C. de rei uendicatio. At in casu nostro res non fuerunt ab homine expressē prohibita alienari, ergo &c. Præterea Bar. in d. l. si fundum. per fideicommissum quoad intelligentiam d. §. libertis. & d. §. insulam. inquit, q. illi, quibus res fuerat relicta, simul uendendo sibi in totum præiudicauerunt, quia simul rem uendendo, seu uenditioni rei prohibita consentiendo, impediuerunt existentiam conditionis, propter quam res ad ipsos peruenire debebat, secus quando essemus in casu, in quo quis uenditioni consentiēdo euentum illius conditionis impediret, ut quia res relicta, uel debita erat sub euentu alterius diuersę conditionis, quia tunc sibi non præiudicat, et si sciuerit rem fore sibi spe debita, ut est tex. cum glo. in l. si a substituto. in prin. ff. de leg. 1. & habetur p. Dy. in d. l. qui Romæ. §. duo fratres. & ibi Bart. q. 12. circa principium. Et hic ultimus casus est casus noster, ut supra latius declarauimus. ¶ Non aduersantur et illa, quæ uoluit Alex. in consi. 80. col. 4. uoluit. 4. qui uoluit, q. ex quo illi, qui ex fideicommissio uocati fuerāt, simul rem ipsis debitam alienauerunt, sibi præiudicauerūt, ut eueniente casu fideicommissi agere nequeāt, quia alter alteri consensisse, & ius suum remisisse censetur, arg. d. §. libertis. & per d. l. quoties. quæ iura, ut iam dixi, euitari possunt. Nam pro responsione omittendo id, quod aliqui dixerunt, uidelicet Alexandrum, qui fuit ibi sequutus gl. in d. l. cum proponas. malē loquentum fuisse, aliter, & multipliciter respondeo, primo, q. simul uendendo, & si sibi ipsis præiudicauerint, ut ibi uoluit Alexander, non tamen aliis subsequentibus successiue ad fideicommissum iure proprio uocatis, quales sunt Franciscus, & Vinciguerra nunc contra occupatores, seu possessores bonorum agentes, ueluti supra etiam tactum fuit. Secundo Alex. in d. consilio loquitur, quando uocati ante, quā alienatio facta esset, inter se bona diuiserunt cum clausula, seu pacto, q. cuilibet partem suam uendere, & alienare liceret, quo casu, alienatione sequuta, illi, qui diuiserunt,

non possunt postea ad bona alienata agere, ut in casu restitutionis, ut uoluit Bartolus, quem sequuntur in d. §. duo fratres. in 2. q. At in hoc fra. & si bona huiusmodi fuerunt diuisa, nō de diuisione inter ipsos, ut supra, dictum, & conuenit, ergo &c. Tertio respondeo, q. in casu Alex. quamplura alia conueiebant, propter quæ non fuit consulere, ut ex serie facti in fronte consili- pta facile perpendi potest, nam ex clausulis prægnantibus tam in instrumento diuisionis, uenditionis simultaneæ appositis inferri potest, quod uenditores rerum restitutioni suppositæ, luisse sibi præiudicare: & idē aliud in casu d. filii, & aliud in casu nostro, quia ex diuersis argumentum assumere. I. inter stipulatē. §. i. uerū. sed hæc dissimilia. ff. de uerborum obligat. cap. per uenerabilem. extra qui filii sint legitimi alii pluribus passim allegari solitis. Præterea, nus, & Alexander dicta bona Lazaro uendunt, non simul, sed quilibet pro parte sua, & emptorium soluere promisit Stephano, uidelicet per sub certis terminis, & cum certis pactis, Alexander suam partem infra aliud diuersum tempus cum aliis certis pactis. Item Stephanus temporis diuisionis sibi dominium partis suæ non referunt, nec integraliter pretium sibi soluere, at Alexander illud sibi referuauit: ergo constat, quod uet ex dictis uenditoribus intentio fuit, solam partem suam diuisim pro diuerso pretio diuisioni soluendo, & sub diuersis pactis, ac conditionibus uendere, non autem simul, adeo q. alter alteri conuersio non debent dici consensisse saltem ex se, sed unusquisque solum partem suam eodem tempore, & in eodem instrumento uendisse: & hoc casu dictum consilium Alexandri locum re non potest. Priores tamen responsiones sunt gis efficaces. ¶ Non obstat quintum fundamē- supra deductum, quia in exemplo, quod ponit Alex. in d. §. libertis. hoc est, quando filius in huius- uult agere, non requiritur consensus patris, aut scriptura expressus, sed sufficit tacitus, ut habet in d. l. fina. §. necessitatem. & arguendo la. 2. §. 8. Dominus ius trum. iuncto §. fina. ff. soluto matrimo. & collige ex uerbis Bartoli, & Imolæ in d. §. libertis. quod si pater, & filius simul agant, pater uidetur filio sentire, & sic tacite, ut importat uerbum uidetur ipsi utuntur, non autem uere, & expressē, uelut si su nostro requiritur per supradicta. ¶ Ultimo non uersantur ea, quæ ponit Bartolus in d. §. duo fratres in 4. oppositione, & in 12. q. circa finem. ut supra- tum fuit, quia responderi potest, q. quod in consi- bus licet consentientes uenditioni rei, puta simi- dendo, sibi ipsis præiudicare dicantur, non tamen aliis ex iure proprio ius in dicta re uendita habentibus, ut sepe dictum fuit. Secundo præiudicium quoad ius, quod in re de presenti habent d. l. Lucius. & d. l. Paulus. cum aliis similibus, non tem quoad ius futurum, & spe dumtaxat futurum per simplicem consensum, & maxime tractum sibi præiudicant, ad tradita per Bar. & alios omnes d. §. duo fratres. in suis questionibus, & arguendo I. C. de pactis. cum iis, quæ supra dixi. Laus Dei.

S V M M A E.

- 1 Tenor prime inuestitura ante omnia inspicitur.
- 2 A prima inuestitura reliquæ sumunt interpretationem.
- 3 Inuestitura prioris natura per posteriores in aliorum prout a domino alterari, mutarique non debet.
- 4 Successor principatu contractui prædecessoris stare tenetur.

Verum concedo sui natura donationem significat.

Item est de verbo dare.

Verbo narratio principis factum suum narrantis plenè probant.

Maximè si verbis illis ex certa scientia, & motu proprio usus fuit.

Cum de proba loci huius non solum in verbis narratis Papæ, sed

et Imperatoris, & cuiuslibet non recognoscentis superiorem.

Concessio principis de liberalitate regia donationem continet.

Reges, & principum proprium est donare, & erga beneemerentes

largiri, ac liberalitate uti.

Donationes principis vim legum habent.

Principes ad suam beneplacitum legem condere possunt.

Prohibent regulariter alienare potest beneemerenti donare.

Donatio vera, & non ob causam dicitur concessio principis facta

per hac verba, motu proprio, ex liberalitate, & gratia nostra

damus, concedimus, & donamus, quamvis aliqua cause à prin-

cipio sint expressæ.

Donatio quando ob meritum præcedentium mentionem dicitur

ob causam, & quando non.

Donatio magna, & simplex dicitur, non autem feudi concessio

quando facta fuit per hac verba damus, donamus, & tradimus

ex causæ donationis motu proprio.

Etiam cõmentibus multis signis concessione feudali arguentibus.

Ide est in illius facta à principe seu Imperatore per verbum dono.

Verba principis geminata, & repetita in concessione ab eo facta,

quæ donationem expriment, sunt interpretanda contra prin-

cipem ad suum eorum, quibus est facta concessio, ut dicitur

potius donari, quam alia concessio.

Feudum dicitur quodam servitius.

Concessio damus rei facta ob merita præcedentia in dubio simplex

denotat, et præsumenda.

Donatio principis in dubio motu proprio facta præsumitur, nec po-

test præsumi subreptionis vitari.

Ceteris servitibus donationis, & per verba donationem impor-

tantia facta est latissime interpretanda.

Oldi in cons. 234, & in cons. 159, loquens de concessione facta

per suam donationem, an sit donatio, vel feudi concessio, concor-

datur, & declaratur.

Feudum, cuius natura est per pactum alterata, non est propriè feu-

dum, sed contractus quidam innominatus, qui regulatur secu-

ndum naturam contractus, cui magis assimilatur.

Feudum natura est pactum alterari potest, ut in alium contractum

translat.

Domini nomen simpliciter facta debet intelligi de pleno, et directo.

Verba universitatis prolata verificantur in pluribus, & ad mi-

noris debent.

Concessio, per quam dominium plenum translaturum est, non dicitur

feudalis concessio, sed simplex donatio.

Donationis utile, & directum rei concessa transferri, si iam supe-

rioritate, seu iurisdictione domino reservata, non inconvenerit.

Feudum dominium omne ex pacto concedi potest.

Feudum feudatarius improprie feudatarius, seu vassallus dicitur.

Plenaria dominii alienatus rei, vel castri translatio quid importet.

Feudum non denotatur, sed datio ob causam dicitur.

Donatio ob causam, & datio ob causam inter se differunt, & quo-

modo duplex, videlicet proprium, & improprium, & quod

sit utrumque, & num. 44.

Feudum concessum pro se, & heredibus secundum suam propriam na-

turam intelligitur solum de masculis descendibus, & num. 52.

Feudum secundum suam propriam naturam non potest, irrequisi-

to domino, alienari etiam quoad utile dominium tantum.

Feudum proprii natura est, ut in illo ascendentes non succedant de-

scendantibus.

Feudum proprium non acquiritur, nisi successione, vel inuestitura.

Feudum inuestitura non est concedenda illi, qui nullo eam acceptare

com processione, quod non intendit fidelitatem domino præstare.

In feudo alieni concessio præsumitur in dubio inesse ea, quæ sunt

de proprie, & originali natura feudi, nisi per pactum alterentur.

Feudum improprium, & abusivum quod sit, & quando.

Feudum certo pretio principaliter emptum, & ex causa onerosa

acquistum dicitur improprium, & abusivum.

Feudum principaliter debet esse gratuitum.

46 Feudum franchum, & liberum dicitur improprium, & abusivum.

47 Homagium, & vassalligium est duplex, & quando constituit pro-

prie feudum, & quando improprie.

48 Homagium aliud reale, aliud personale, & quid utrumque.

Homagium personale non est feudum, nisi improprie, secus in reali.

49 Feudi contractus ex pactis contra naturam feudi in eo appositis al-

teratus dicitur contractus quidam innominatus.

50 Et quomodo tunc regulatur.

51 Feudi natura ita dicitur alterata, quando princeps alicui per ver-

ba damus, & donamus concessit, quicquid iuris habet in tali

castro, ut potius donatio, quam feudum indicetur, & secu-

dum donationis, & non feudi naturam regulatur.

52 Feudum concessum pro se, & suis heredibus legitime descendenti-

bus, & successoribus quibuscunque dicitur in sui natura ita al-

teratum, ut etiam descendentes feminas, & per feminam com-

prehendat, & num. 57. & 58.

53 Et quid illa verba legitime descendentibus operentur.

54 Et propter illa verba successoribus quibuscunque heredes extra-

nei, & successores tam universales, quam singulares continen-

tur, & num. 57. 58. & 96.

55 Successorum appellatione veniunt & singulares, & universales,

& maxime appellatione successorum quovunque.

56 In materia feudali verba pro quibuscunque heredibus, & verba

pro quibuscunque successoribus differunt.

57 Bal. in c. 1. §. donare qualiter olim seu. alien. pot. dicens, quod in

materia feudali illa verba, & pro quibuscunque heredibus non

comprehendunt extraneos, puta uxorem declarat.

59 Feudum aliis sui natura ad feminas, & descendentes per femi-

nas non transitorium efficitur femininum, & ad descendentes

per feminam transire potest, quando consuetudine est ad tales transire.

60 Feuda à consuetudine non modo generali, sed etiam particulari re-

gulantur, & num. 80.

61 Feudum conditionatum transitorium est ad feminas, & descende-

tes per feminas, si sint heredes ultimi decedentis, præferendo

tamen masculos descendentes feminis, illisque non extantibus

feminas postea admittendo.

62 Femina ad feudum admissa quamvis per se iurare teneatur, tamè

per substitutum servare debet.

63 Femina in multis casibus potest ad feudum admitti, & num. 64

& 65.

64 Et quomodo verum sit, quod femina ad feudum non admittitur.

66 Feminis quoque à principe iurisdictione motu proprio, & ex certa

scientia concedi potest.

67 Descendentium legitime appellatione comprehenduntur etiam fe-

mina, & per eam descendentes, si ex legitimo matrimonio na-

te fuerint.

Et quid illa verba legitime descendentes significant.

68 Qualitas hæc ab eis legitime descendentibus appositæ in concessio-

ne feudi facta pro se, & heredibus ab eis legitime descenden-

tibus, & successoribus quibuscunque non potest dici repetita in

illis verbis, & successoribus quibuscunque.

Et posito, quod repetatur, quomodo intelligatur, num. 71.

Et si expresse dictum esset, pro successoribus legitime descenden-

tibus, quomodo intelligatur, num. 73.

69 Heredum appellatione simpliciter in materia feudali filij, & ex

eis decedentes continentur.

70 Repetitio qualitatis præcedentis non fit in sequentibus, quando

qualitas non potest in sequentibus copulativè vocatis uni formi-

ter repeti.

72 Qualitas posita post omnes personas in una, eadèq; oratione per

copulam, & debet ad omnes referri, veluti quando in medio in-

ter illas posita esset.

73 Feudum si sit concessum pro heredibus, & successoribus legitime

descendentibus, quare illa qualitas legitime descendentibus suis

adicienda.

74 Femine, & per eas descendentes admittuntur in concessione feu-

di facta pro se, & heredibus, & successoribus ex eis descenden-

tibus, quando vel concessio continet donationem, vel sumus in

casu, in quo femina possunt admitti, vel quando sumus in feu-

Non citare, & citare minus legitime, uel forma eius non seruare, pariter.
 Citat ad iudicium extra locum iurisdictionis quid ad sui ualiditatem reputatur.
 Et quid si ad locum, in quo citatio fieri deberet, non esset tutus accessus.
 Inducit differentiam locum non esse tutum, & ad locum non dari tutum accessum non creditur, sed ex actus consistere debet.
 Publicatio honorum contra patrem ob crimen lese maiestatis ab eo commissum facta ad bona propria filiorum non extenditur.
 Et quando hoc procedat.
 Filius propter crimen lese maiestatis a patre commissum feudo priuati quomodo intelligatur.
 Bona in dotali praesumenda sunt allodialia, non autem feudalia, & dicens esse feudalia probare debet, si dicens illa esse allodialia possessione reperitur.
 C. i. inter filium, si de seu. fuer. controuer. inter do. & agna. declaratur.
 Remedium possessionis restituenda, seu recuperanda non datur si filius, qui facti suo etiam mediato a possessione cecidit, quamuis etiam iura possidentem cum titulo, & bona fide datur.

EPI TOME.

Fieri concessionem non esse, sed donationis concessionem facta a principe ex pluribus uerbis donationis importatibus, & ex aliis in ipsa concessionem expressis, & in consilio enarratis, non obstat iuramento fidelitatis, & nominatione uasallorum, hic plenè demonstratur.
 Et propterea, ac et quoniam concessio facta fuit pro se, & suis heredibus, & successoribus quibuscumque, seu causam ab eis habentibus, esse ad feminas quoque, & earum descendentes, ac etiam extraneos transitoria, probatur.

CONSILIVM LXV.

LVRIBVS se offerentibus dubitationibus in hac difficili consultatione, principalior uidetur, a qua alia dependent, qualis fuerit Marchionatus Soranæ concessio ad Imperatorem Carolo III. ab initio facta, quæ in præfati negotio summopere consideranda est, quoniam tenor primæ inuestituræ semper ante omnia inspicere debet.
 C. i. circa finem de duob. frat. a cap. inuest. c. porro. de priuilegiis. l. regula. ff. de iur. & fact. igno. c. i. in fin. per quos fiat inuestit. l. de uerb. sig. ff. & a prima reliqua interpretatione iurum Bar. Alex. & alii in l. si mihi, & Titio. ff. de uerb. oblig. fac per posteriores priores inuestituræ naturam in aliorum præiudicium a domino alterari, mutarique non debet. c. i. & ibi Bal. de uasall. decrepi. extra Bal. in prelu. feud. in §. diuisione. & in c. i. de eo, qui fuit, & heredibus. quia si successor in principatu stare tenetur dicti prædecessoris. c. i. & ibi canoniste. extra de proba. Cyn. Bal. & alii in l. digna uox. C. de legi. & ibi Paul. Cast. Bal. in l. qui se patris. col. 10. C. unde libe. & in l. i. ff. de consti. princ. c. nouit. & ibi glo. Bal. & alii extra de iudi. Alex. in cons. 203. col. 3. lib. 6. Sed attento tenore, & considerata natura dictæ concessionis Caroli III. euidenter constat, concessionem factam Marchionibus Soranæ non fuisse feudalem, sed potius donationem a feudo differentem, per quam et directus, & plenè domini in donatarium translatum dicitur, ut ex uerbis priuilegij dicti Caroli diuersimodè, & clare colligi potest: nam pluries, & iteratis uicibus uerba concessionis Vgo lotto, & Raimondino facta expressam donationem continentia in dicto priuilegio descripta sunt, ibi dare, donare, & concedere liberaliter dignaremur, & in dispositiua in uerbis. motu proprio, & liberalitate Regiæ maiestatis, ibi damus, concedimus, cōferimus, & donamus &c. ibiq; in hac ipsa concessionem, donationem, & gratiam &c. nec non ibi non obstantibus quibuscumque legibus, statutis, constitutionibus &c. quibus, uel quorum aliquo præfens

nostra donatio, concessio, collatio, & translatio &c. ac et ibi et si de prædictis omnibus quibuscumque in nostre celsitudinis donatione, concessione, & ibi per quæ, & quas nostra præfens donatio, concessio, collatio, & translatio irritari possent &c. & ultimo loco, ibi nulli ergo hominū liceat hanc nostre serenitatis gratiam, concessionem, ac donationem in aliquo uiolare, seu a usu temerario contraire &c. uerbum enim dono quod importet donationem, non est dubitandum, ut per totum ff. C. & extra de dona. ff. de uerbo concedo idem dicendum est, quod sui natura donationem significat, ut in l. uxori. §. si. & ibi Bar. ff. de leg. 3. & in l. uxorem. §. in testamento. eo. tit. l. ad eum. in princ. cum glo. ff. de dona. cū ibi not. per Bar. & Imol. idem uoluit Guliel. in l. si quis ergo calus. ff. de peculio. & Bal. in l. cū uirum. C. de fideic. Ang. in §. quia uero. il. i. in auth. de non alien. Abb. in c. cū uenerabilis. de excep. per c. pastoralis. extra de dona. & latius habetur per Alex. in l. si donatione. C. de colla. in antepen. col. & in l. a Titio. ff. de uerb. oblig. ubi plura alia allegat, & idem de per se etiam importat uerbum, damus, de cuius natura est significare totalis domini translatio. l. ubi autem. in fin. ff. de uerb. oblig. §. sic itaq; Insti. de actio. & præsertim in casu, de quo agitur, cū datio ex causa facta fuerit a principe, uidelicet ob merita præcedentia, ut in literis dicitur, quod merita uerè præfuisse supponendum est, ut ex uerbis et narratiuis principis facti sui narrantis colligitur, quod plenè probant. clem. 1. de proba. & habetur per Moder. in c. non nulli. §. i. de rescriptis. Lapsus in allega. 7. Cald. in cons. 7. in tit. de rescriptis. Et præsertim prædicta uera sunt, quoniam Carolus III. in suis literis motus fuit ex certa scientia, & motu proprio, quod uerba operantur, ut et de non gestis coram principe stetur eius uerbis narratiuis; nam proferendo huiusmodi uerba uidetur tanquam de eis bene, & uerè informatus illa protulisse, do. Ant. Lapsus, & Io. de Imol. in d. clem. 1. quæ incipit literis. de proba. & Ant. in c. si de success. ab intesta. arg. cle. si summus. de sent. excom. & de clausula ex certa scientia idem dixit Bald. in l. conficiuntur. §. codicilli. ff. de iure codicil. per l. 2. C. de legibus. Bal. in tit. de pace constan. in uerbis. non admittimus. Oldr. in cōf. 254. factum tale est, dominus

9 Papa &c. & dispositio d. cle. 1. de prob. uendicat sibi locum non solum in uerbis narratiuis Papæ, sed et Imperatoris, & cuiuslibet alterius non recognoscentis superiorē ad tradita per Carolū in cons. 28. in questione &c. & Moder. in c. quia nobis. de testib. ¶ Et quod concessio facta a principe per hæc uerba damus, & donamus, non dicatur feudalis, sed donationem continere, demonstrant uerba illa principis concedentis de liberalitate Regia, argum. l. i. ff. de dona. quia proprium est regū, & principum donare, & aduersus bene merentes elargiri, & liberalitate uti, ueluti dixit Innoc. in c. grandi. de supplen. negli. præla. in 6. l. fancimus. §. exceptis. C. de dona. & donationes, quæ a principe fiunt, uim legum habere dicuntur. l. donationes. C. de donatione. inter uir. & uxo. Igitur sicut princeps legem ad suū placitū condere potest. §. sed & quod principi. Insti. de iure natur. gen. & ciui. l. i. ff. de consti. princ. ita sibi permissum est donare, maxime ob merita præcedentia, propter quod is, qui, donare, uel alienare regulariter prohibetur, benemerenti donare potest. c. quicumque suffragio. l. 2. q. 2. cum c. 2. & 3. & ibi scriben.

15 extra de dona. ¶ Præterea illa uerba motu proprio ex liberalitate, & gratia nostra damus, cōcedimus, & donamus, quæ in literis Caroli III. reperiuntur, inferunt talē fuisse donationem merā, & simplicem, & non ob causam, quāuis a principio aliqua causæ essent expressæ, quoniam ille non censetur finales, sed impulsus, arg. l. titio centum. in prin. ff. de condi. & demon. ut notabiliter uoluit Oldr. in cons. 3. titius dedit duobus &c.

&

- & probatur in l. affectionis, ubi casus. ff. de dona. Nec obstat secundum illud textum in l. aequius. ff. co. tit. de dona. ubi censetur donatio ob causam, quae non est propriè, seu merè donatio, sed ob causam, quia ipse inquit, aliud esse, q. de meritis præcedentibus speciali ter mentio fiat, meritorum specie & enumerando, & tunc donatio dicitur esse ob causam, improprie d. l. aequius. & aliud, quod de causa meritorum præcedentiū generaliter, & indefinitè mentio fiat, & tunc ista causa expressio non qualificat donationem, ut ob causam facta dicatur, sed est mera, & simplex donatio d. l. affectionis. & ibi habetur per Oldr. ¶ Et hæc sententiā, q. in casu, de quo agitur propter uerba, de quibus supra, damus, donamus &c. non concessio feudalis, sed donatio simplex dicatur, prout à feudo diuersa censetur, originaliter noluit Oldr. in consilio solito in hac materia allegari 159. incip. ex præfenti themate, t. qui dixit p. hæc uerba, damus, donamus, tradimus ex causa donationis proprio motu &c. fuisse factā donationem uerā, purā, & simplicem, non autem concessionem feudalem, quia feudalis concessio non dicitur aliquo modo donatio, sed datio ob causam, quæ à donatione differt, multatq. sunt dationes ob causam, q. nullo modo dicuntur donationes. l. 1. ff. de dona. & per totum ff. & C. de cōdic. ob causam. nā uerbum donatio simpliciter prolatum debet referri ad id, quod per prius, & propriè est donatio, argumēto l. 1. ff. si ager uelut. vel emphy. & l. hoc legatum. ff. de leg. 3. l. 1. §. 1. ff. ad syllan. & hæc uoluit Oldr. in d. cons. ¶ licet in casu suo, quam plura signa, quæ in hac specie propofita non reperiuntur, concurrerent arguentia cōcessionem fuisse feudalem, ut inuestitura, & iuramentū fidelitatis iuxta c. 1. in fi. de seu. cogn. & c. 1. in fi. per quos fiat inuestit. item seruitutis referuatio, argum. l. statius. ff. de iur. fil. quibus, pluribusq. aliis in casu illo potius feudum, quā aliam concessionem arguentibus, non obstantibus, tamen Oldr. propter uerba illa, damus, donamus, concedimus, concludit esse uerā, & merā donationem, quia in incertis, & non in certis locus est coniecturis. l. continuus. §. cū ita. ff. de uerb. oblig. ut in proposito inquit 19. las. in cons. 45. in 1. vol. ¶ idem tenuit do. And. Iser. magnus feudista, q. per uerbū dono facta fuit cōcessio à principe, & Imperatore, quorū propriū est liberalitate uti. in c. 1. col. penult. in quibus, seu ex quibus cau. seu. amit. hoc idem tenuit Alex. in cons. 24. in 4. col. circa fi. vol. 5. referendo, & sequendo Oldr. in d. cons. & sequitur Albe. de Rosa. in rub. C. de dona. do. præposi. & Moder. in præf. seu. in quarta diuisione. & hanc Oldradi opinionem etiam in fortioribus terminis Carol. Ruin. ferè semper cōsulendo sequutus fuit, ut in cons. 21. & 36. in 1. vol. ubi omnino inspicitur, quia approbat doctrinam Oldr. in d. cons. multa q. optimè casui nostro inferuientia ponit, & idem ipse tenuit, & sequutus fuit in cons. 38. co. lib. ferè per totū, qui in casu ferè simili casui nostro tenuit esse merā, & ueram donationem, non autem feudum, approbando theoricam Oldr. in d. cons. 159. prout etiam ipse illā approbavit in cons. 18. in 2. col. cum sequen. lib. 1. licet postea ipsemet Rui. in cons. sequen. 39. uisib. & bene &c. sententiā mutauerit, & ab Oldr. recesserit: nā
- 20 ¶ hæc uerba toties repetita, & geminata donationem exprimentia sunt interpretanda ad fauorem eorum, quibus in casu nostro Carolus Quartus concessit, & ipsum Principem cōcedentem, ut potius donatio, q. feudum dicatur, arg. l. fi. in fi. C. de dot. promiss. ibi nedū effuso sermone sese iacit &c. & facit l. balista. & ibi Bar. ff. ad trebel. & habetur per Baldum in rub. ff. de rer. diuis. in q. 24. & in c. 1. in princ. de prohi. feudi alienatione. per Fedc. & per Alex. in l. si patroni. ff. ad trebel. l. cum scimus. C. de agric. & cens. lib. 10. ex

his enim uerbis tam prægnantibus, & toties repetitis mens principis donare uolentis colligitur. ¶ Hanc conclusionem, ut supra, tradidit ex mente in d. cons. & Alex. in d. cons. 24. tanquam uerba quiritur Dec. in cons. 32. & in cons. 413. quæ dicitur indubitata tā attenta persona concedentis, cuius prius est liberalitate uti, ut supra, tū quia in cons. sapientius de donatione mentio facta fuit, & toties donationem appellando, & non feudum, ut à uerbis expressis non sit recedendum, & præterea quia feudum dicitur quædā seruitus, Bal. in l. 1. col. 1. C. de suis, & legit. & in c. quæ in eccle. siam cōstit. & in c. 1. §. 2. si de seu. sue. cōtr. inter do. Donatio autem dicitur beneficium, & liberalitas, propterea in dubio hæc concessio est late interpretanda ut magis dicatur donatio, q. feudum. c. cū dilecti de dona. & habetur per Alex. in cōf. 129. in princ. Ex quibus apparet doct. cōiter tenere, q. concessio fieri, uel alterius rei et interueniente iuramento factis dicitur simplex, & mera donatio, si reperiatur facta uerba, damus, cōcedimus, & donamus, ueluti in cons. 22. senti specie facta deprehenditur. ¶ Præterea concessio dicatur facta ob merita præcedentia, ubi simplex donatio est presumenda. l. si uerō. §. pinianus. ff. mandati. & h. per Alex. & alios, in cons. 23. natione. C. de colla. & tibi constat donationem factam, illa in dubio et presumitur facta motu proprio principis concedentis secundum Guilic. in l. 3. §. curator. ff. quod quisque iuris. Alex. & Alber. in d. l. 3. & p. concessio non potuit prætextu aliorum breptionis uitiari. c. si motu proprio. de præb. & hac ratione cōcessio facta sub nomine domini & per uerba donationem importatā est latissime interpretanda. d. c. cū dilecti. de dona. ergo à fortiori sui, de quo agitur, concludendum est, donationem latissime interpretandā, nec posse prætextu uitiari uitiari, cū expressè facta fuerit et motu proprio ex certa scientia per ea, quæ nota. uoluit Abb. in aures. de referip. ¶ Nec ¶ refragantur ea, quæ præsupponere Oldr. in cons. 234. qui concessionem factam per uiam donationis præsupponit esse feudum, quia respondet, q. ibi non fuit dubium, esset feudalis concessio, uel donatio, & ipse ibi probationem determinare non intendit, prout illud minauit in d. cons. 159. sed principaliter ibi dubium est, utri miles, uel feudatarius à domino requiritur ut eo ad bellū eat, possit à domino grauari, & expensis in bello factis, nec pro firmo ibi præstetur concessio per uerbum dono fuisse facta, terea Oldr. ibi loquitur de feudo, cuius natura præsumitur alterata, t. quo casu licet dici non possit, seu simplex donatio, tamen feudum proprie dicitur, sed potius quidam contractus incommutabilis, qui si magis donationi, quā feudo assimilaretur, haberet secundum donationis naturam regulari, & mento l. actio. ff. de dona. & l. 1. §. si quis seruum possit, sicut contingit in ceteris contractibus, quæ ex conuentione adiecta accipiunt. l. 1. §. si cōcessio ff. de pos. & t. quod natura feudi ex pacto ita potest terari, q. in alium contractum transeat, ueluti in l. dicitur in l. ubi ita donatur. ff. de dona. cau. mutatur in c. 1. de inuestit. quā accipit Titius à Seneca. c. 1. quid sit inuest. §. 1. c. 1. de eo qui sibi, & heredi suo infra declarabitur. ¶ Ponderanda sunt etiam uerba dictæ concessionis, ibi immunitatem concessas, ac ius, dominium, & actionem omnimodam, & singulorū predictorum &c. ex quibus patet, q. intentio domini concedentis fuit, q. dominium, omnemq. actionem transire, &

sequenter non solum utile, sed etiam directum dominiū, tum quia de dominio simpliciter fuit facta mētio, & ideo in dubio debet intelligi de pleno, & directo l. r. si si ager rectig. uel emphy. pet. tum etiam quia omne dominiū trāslatū fuit, ergo utrumque, & sic plenū, videlicet directū, & utile, ad traditā per Old. in cō sil. 270. & in cōsil. 273. qm̄ uerba uniuersaliter prolata in pluribus, & ad minus in duobus uerificantur. l. Neratius ff. de verb. sig. Bal. in l. quod nerua. ff. de positi. in 4. col. & in procem. digestorum. in prin. quo fit, fuit dici nequeat, factā esse concessione feudale, sed simpliciter donationē, per quā plenū dominiū trāslatum fuit, per feudalem uerō concessione transferri dī in uasallū solum utile, retēto directo penes dominum, ut est glo. not. in c. 1. circa si. de uasall. qui p̄ prohibitio nē lotharij alien. glo. in l. 3. si duobus uehiculum. ff. cōmod. Bar. in l. ff. ut possi. cū alijs. f̄ nec est inconueniens, q̄ utile, & directum dominiū rei concessā transferatur, quāuis dominus superioritate, siue iurisdictionē sibi reseruauerit, ut uoluit Bal. in l. si plures. col. 2. Cede condi. insert. ueluti qm̄ feudū franchū alicui concederetur, nam f̄ ex pacto dominiū omne feudatario concedi potest, ut ibi. & h̄ per Ioan. Mona. in c. Abbate de reg. iur. in 6. & hoc f̄ casu quis non dicitur proprie uasallus, seu feudatarius, sed improprie, q̄ p̄tus feudū dicitur potius p̄tus licentia, quā trāslatione plenā, & directi domini, ut inquit Bal. in d. l. si plures. col. 2. uerū item p̄tus feudi, cū per feudum solum utile transferatur, nisi esset feudū franchum, & liberum, ut ibi plenē Bal. tradit. ¶ Pondero ad hanc uerba illa concessionis, ac ius, dominiū, & actionē omnimodam omnium, & singulorū predicatorum in prediis Marchionis, haeredesq; suos, & successores ex ipsius legitime descendentes, seu causam habentes ab eisdem plenarie transferentes: nam f̄ per hanc uerba ultima infertur dominiū non solum utile, sed etiā directum, & actionē utilem, & directā sine aliqua diminutione fuisse trāslata, ut iam dictum est, nullo domino, nullaq; actione ipsi domino remanētibz, alioquin plenaria trāslatio facta non diceretur, ut colligitur ex uerbis Alexand. in cōsil. 208. 2. col. lib. 2. incipit uisio summario & c. Bar. in l. seruum filij. in princ. ff. de lega. 1. Bal. in l. precibus. in prin. in ulti. carta. Cede impio. & alijs subtitu. cum ijs, quā ad propositum Alexan. in d. cōsil. allegat, & post eum Ruin. in proprijs terminis in cōsil. 38. in 2. col. uerū idem & terribil. l. qui inquit, q̄ res feudalis, seu illius dominiū nō dicitur pleno iure, seu plenarie, & liberē apud feudatarium esse, cū in eū trāslata sint cū magna diminutione, videlicet directi domini, & ciuili possessionis, quā apud dominum remanent: qm̄ igitur per dominū res fuit pleno iure, seu liberē trāslata, cōcessio non dicitur feudalis, sed alia, & diuersa, quā ex uerbis prolatis colligi potest: & ideo si fuerint prolata uerba, damus, concedimus, & donamus, quā in se clara sunt, concessione ex liberalitate prouenientem significabunt, non autē feudum, cū de feudo nulla in concessione mentio facta fuerit: quod tñ facili fuisse Imperatori exprimere, si feudū esse uoluisset. Et ideo cū nihil de feudo dixerit, sed solum de donatione, dicitur donatio, & non feudum. c. ad audientiam. cū glo. de decimis. l. si seruum. §. non dixit prator. ff. de acqu. hered. l. unica. §. si autem ad deficientis. C. de cadu. tollen. ¶ Et p̄supposito abiq; ueri p̄iudicio, q̄ nō simplex donatio, sed ob causam diceretur, ut inquit Ruin. in d. cōsil. 39. quod alijs pro aduersarijs editum fuit, non tñ hoc sequitur, q̄ hanc dicitur concessio feudalis, f̄ in primis, quia Oldra. in d. cōsil. 159. quem Ruin. allegat, in terminis nostris dicit, cōcessionem factam per hanc uerba damus, concedimus, & dona-

mus & c. esse uerā, & simpliciter donationem, nō autē dicit illā esse in feudum donationē, quia datio feudalis nō est proprie donatio, sed ob causam datio: in quo notandum est, quod Oldra. non dicit esse ob causam donationē, sed ob causam dationē, ut detur intelligi, q̄ & si feudum detur ob causam, nō tñ dicitur donatio, cuius p̄rium dicebat Ruin. uerba Oldra. referēdo. Preterea in iure tritum esse uerū, f̄ q̄ donatio ob causam, & datio ob causam inter se ualde differunt, quia datio ob causam tanquam generalior ad oēm actū adaptatur, per quē aliquid datur, ut aliqui fiat, uel quia factū fuerit, ut per totū ff. & C. de cond. data cau. non secū. & de cōdi. ob cau. donatio autē ob causam est illa, q̄ fit per uerba donationē importantia propter aliquā causam generalē, uel specialem, ut h̄ in l. 1. §. 1. l. Aristo. l. hoc iure. in si. ff. de donatio. cum alijs. ¶ Vterius cōsidero, f̄ feudū esse duplex, videlicet feudū proprium habens propriam naturā, & aliud propriam feudi naturā non habens, sed ex pacto alteratā, & hoc dī abusu suum, & improprium feudū, ut in c. 1. de feudo non habent. propriam naturā feudi, & tradunt cōiter feudū f̄ in p̄lud. feudo. & maxime do. P̄p̄os. mediol. in quarta diuisione. cap. 1. circa fin. si de feu. fuer. contenten. inter do. & agna. Proprium autē, & naturale feudū est, quod dicitur esse uerum, & proprium feudum, & nullo modo est alteratū, suamq; originālē, & primariā naturam feudorum continet, ueluti qm̄ simpliciter abiq; aliqua qualitate, seu conditione concessum fuisset, & istud nec ad foeminas, nec ad extraneos est trānsitorium, sed ad masculos tantū descendentes. c. 1. §. hoc autem. qui feu. dare possunt. & c. 1. de success. feu. est etiam originālis natura feudi, ut post quā concessum fuit, non possit à domino sine culpa, uel iusta causa auferri. c. 1. in princ. ibiq; not. de natura feudi; similiter proprium feudū dicitur, per quod in uasallū utile dominium, naturalisq; possessio transferuntur, remanente directo dominio, & ciuili possessione penes dominum, ut habetur per gl. magnam in c. 1. circa si. de uasall. qui p̄ prohib. Lotharij feu. alien. & iā dixi plura allegādo: proprium quoq; feudum est, quod non ad quoscūq; haeredes, & successores, sed solum ad haeredes masculos sanguinis est trānsitorium, ut iā dixi, f̄ in tantum, q̄ si feudū reperiatur cōcessum pro se, & haeredibus, intelligitur solum de masculis descendētibz, quia haeredit appellatio filius, seu descendens per masculum cōtinetur. cap. 1. §. sed diuersum. de aliena. feud. c. 1. §. profectō. de lege corradi. l. ex facto. in fin. cum glo. ff. ad trebell. item f̄ feudum secundum suam propriam naturam non potest irrequisito domino alienari etiam respectu utilitatis domini, d. c. 1. §. ex eadem. de lege Corradi. c. 1. §. 1. de prohib. feud. aliena. per Federicum. & c. 1. de prohib. feu. alien. per Lotha. & c. 1. §. donare. qualiter olim feudum aliena. poter. Est etiā de natura proprii feudi, ut in illo ascendentes descendētibz non succedant. c. 1. de natur. success. feu. item f̄ uera, & propria feudi natura est, ut non acquiratur, nisi successione, uel inuestitura, ut in c. 1. in si. de feu. cognitio. Qualiter autē fiat inuestitura, est tex. in c. 1. in princ. quid sit inuestit. & secundū propriam feudi naturā inuestitura iuramentum fidelitatis p̄cedit. c. 1. quid p̄cedere debeat: f̄ nec inuestitura est cōcedenda illi, qui feudum, seu illius inuestiturā uult acceptare cum protestatione, q̄ non intendit fidelitatem domino prestare, cum feudū à fidelitate, seu fide sit dictum. c. 1. in si. per quos fiat inuestit. & f̄ ea, quā sunt de propria, & origināli natura feudi, semper in dubio censentur inesse feudo alicui cōcessio, nisi per pactū alterentur. d. c. 1. in fin. per quos fiat inuestitura. c. 1. de feu. nō habente propriam naturā, & in c. 1. in fin. quid sit inuestit. & habetur per Ange. in cōsil.

44 in consi. 106. incipien. sanctissima &c. ¶ Feudum tan-
tem improprium, seu abusuum, cuius originalis na-
tura per pactū qñq; plus, & qñq; minus fuit alterata,
est, qñ feudum cōcessum fuit pro se, & heredibus ma-
sculis, & foeminis, & pro ijs, quibus dederit, ut in c. 1.
in fin. si de feudo fuerit conten. inter dominū, & agn.
vel simpliciter hoc modo pro se, & heredibus suis, &
quibus ipse dederit, ut in c. 1. de feu. non haben. pro-
prium natu. feu. itē improprium, & abusuum feudū
est, qñ cōuentū fuit, q inuestitura non sit faciēda, nec
iuramentum fidelitatis prastandum. d. c. 1. in fin. per
quos fiat inuestit. iuncto c. 1. in si. de feu. cogni. Dicif
etiam abusuum, & improprium, qñ concessum fuit,
ut transeat ad foeminas, & descendētes per foeminas.
c. 1. in fine. quid sit inuestit. c. 1. §. hoc autē notandū. de
ijs, qui feudū dare possunt. & c. 1. de eo, qui sibi, & hē-
redibus, & in titulo sequen. Similiter improprium, &
abusuum feudum dī, quando ex pacto factū fuit hē-
reditarium, & sic ad omnes heredes etiam extraneos
trāsitorium. c. 1. §. cum uerō Corradus. de ijs, qui feu.
dare poss. glo. per illum textum in l. ex facto. in fi. ff. ad
trebell. gl. & scriben. communiter in c. in præsencia.
de proba. Alex. in l. si patroni. ff. ad trebell. & latē post
Imol. in l. quod dicitur. ff. de verb. oblig. Barto. in l. ut
iurifurandi. §. si liberi. & ibi Alex. ff. de operis liber.
& in l. etiam. ff. soluto matrim. Feudum etiam impro-
prium non habens propriam feudi naturam est, quan-
do concessum fuit cum pacto, q in accipientē omne
dominium, omnisq; actio pleno iure transferatur. ar-
gumēto c. 1. circa si. in quibus cau. feu. amit. cum iā
dictis. Bal. in d. l. si plures. colu. 2. C. de condi. infer. itē
45 ut in d. c. 1. in si. item similiter qñ feudum fuit princi-
paliter emptum pro certo pretio, cum principaliter
debeat esse gratuitum, ut inquit Bal. in l. licet. C. de li-
bera. cau. & in c. 1. de natu. feu. & in l. si qñ. C. de operis
libert. in c. 1. in ver. libellarium. de pace constan. & in
l. qui se patris. C. unde liberi. d. c. 1. §. penultimo. in qui-
bus cau. feu. amittitur. Cyn. in auth. ingressi. in q. an-
tepenultima. C. de sacrosanct. eccl. & Jacob. de Belui.
& Moder. in prælud. feud. quod ultimum in casu, de
quo agitur, euenit, nā ex causa onerosa, expostfacto
dictus Marchionatus Soranez peruenit ad Ioannem
paulum heredem Deiphoebi antiquioris mediante
quadā transactione facta de anno 1518. cum olim il-
lustribus coniugibus domina Philiberta, & domino
Iuliano de Medicis, & cum Ioanne Baptista patre d.
Ioannis pauli eius nomine solente dictis illustribus
coniugibus vigintiquinq; millia scutorū auri pro re-
cuperatione dicti Marchionatus: quā transactio tunc
facta fuit de consensu, & auctoritate excellentissimi
Senatus Mediolani, & deinde sequēti anno cōfirma-
ta, approbata, & ex certa scientia, ac de plenitudine
potestatis ratificata in amplissima forma ad fauorem
dicti Ioannis pauli à Serenissimo Francisco Gallorū
Rege tunc Ducatum Mediolani regente, & pro duce
se gerente, & ab omnibus cōiter pro duce habito, &
reputato: quo fit, ut ipse Ioannes paulus ultra titulum
à sacratissimo Carolo quarto mediantibus antiquio-
ri Deiphoebo, & aliis antecessoribus suis habitū dicat
dictum Marchionatū ex titulo, & causa onerosa ha-
buisse, mediante concessione, & approbatione dicti
Serenissimi Regis tunc Ducis, seu pro duce habiti. Ex
quibus sequitur primo, q Ioannes paulus dictū Mar-
chionatū cum omnibus suis pertinentiis, & adiacen-
tibus non ut feudum propriē, sed potius tanquam al-
lodium, siue feudū abusuum magno precio pecunia-
rio interueniente habuisse, immo emissē dicatur, ad-
tradita per Baldum in d. l. licet. & in c. 1. de natu. feu.
cum aliis supra allegatis: secundo inferitur, q ex dicta

transazione, tunc auctoritate senatus facta, & à
niissimo Rege Gallia, qui se pro duce gerebat, ad-
tabatur, ratificata de nouo fuit ipsi Ioannis pauli
acquistum, etiā si Rex ipse uerus dux non esse, per
la precipuē, quā habentur per Barto. in l. si uir
dia. ff. de condi. indeb. & per Innoc. in c. si cur. de
iuran. & in c. dudum. il. 2. de electio. & per Barto.
statu tyrannidis. q. 6. cum aliis allegatis per Alex.
& alios in d. l. si urbana. ¶ Inferri ¶ potest etiam
dictis, q feudum franchum, & liberum dicitur
improprium, & abusuum ad tradita per Baldo.
d. l. si plures. colu. 2. Oldra. in consi. 234. factum
est &c. Ioannes Andreas in additio. ad Specula.
brica, seu in princi. titu. de feu. nec non in rub. de
scrip. ¶ Item inferitur, q quando conceditur
gium, quod est vulgare Gallorum, cum secun-
dum consuetudinem dicatur uasalligium, est
plex, uidelicet ligium, & non ligium, ut declarat
cul. in tit. de feudis in §. qñ. & glo. in clemen-
lis. §. rursus in ver. homo ligius. de re iudic. si
concessione pacta contra propriam feudi natu-
runt apposita, non dicitur propriē feudū, sed
prie, & abusuē, & maxime quando esset homi-
personale: nam aliud est homagium reale, &
48 personale, ut est de mente Baldi in l. 2. C. de ope-
ber. & Praposit. in præludiis feudorum col. 20. pe-
nale homagium est, quando quis pacto se homi-
alicuius superioris constituit, se, & descendētes
& bona iurisdictioni, & protectioni ipsius domini
bijiendo, nullam rē ab ipso in feudum accipiat
istud nō dicitur esse feudū, nisi abusuē, & impro-
Specu. in d. titu. de feu. §. quoniam. col. 2. verū
ritur, nam huic homagio non conuenit diffini-
di, de qua habetur in d. c. 1. §. penul. in quibus cau.
amit. & per feudistas post Bal. ¶ prælud. feud. po-
cul. in §. 1. de feud. & per Imolam in c. 2. extra
Reale uerō homagium est illud, quod fit respectu
data à domino illi, qui se, & sua iurisdictioni, &
tioni ipsius domini submisit. Specu. in d. titu. de
§. quoniam. versi. sed nunquid homo &c. & Alex.
in dictis prælud. feud. & hoc homagium reale
tum feudum. argum. c. 1. circa si. de feu. cogniti-
sonale uerō non est propriē feudum, sed illi simi-
colligitur ex uerbis Modern. in dictis prælud. feud.
colu. 20. ibi est potius feudum, quā personale
colligitur ex mente Specula. in d. §. quoniam. &
ro magis, quando in cōcessione homagii fuerunt
posita illa, quā sunt contraria propria naturae fe-
rum, nam si quando pacta naturam feudi altera-
fuerunt in concessione feudi apposita, feudum
dicitur proprium, ut supra dictū est, ergo magis
pariter hoc dicendum erit, quando pacta huius
in concessione homagii posita fuerunt, cum cau.
immo maior sit ratio. argum. l. à Titio. ff. de uer-
49 ga. & ¶ quando ex pactis in contractu appositis
natura ita est alterata, ut effectum fuerit feudū
uum, quod propriam feudi naturam non habet
non dicitur esse contractus feudi, sed censetur
cōtractus innominatus do, ut facias, uel facito
ad l. naturalis. ff. de præsript. uerbis cum aliis
bus similibus, & expressē hoc uoluit Bal. in l. 1.
3. in uerbis. in contractibus. C. de fructu. & l. et
& argumēto. d. l. Aristo. ff. de donat. & habetur
do. Praposit. Mediola. in prælud. feud. in quatuor
50 dis naturam contractus feudi alterantibus regu-
tur secundum naturam contractus nominati
gis assimilatur. l. 1. §. si quis seruū. ff. de positi. R. com-
in singula. 136. incipien. tu scis in final. uerbis
tum, ubi casus in d. l. naturalis. §. sed si facio cū

& hinc illa ff. de prescrip. uer. Hinc non uoluit Oldr. in d. cōf. 139. q. si princeps per illa uerba damus, donamus & cōcedit alicui, quicquid iuris hē in tali castro, & alium non recognoscat in superiorem, tunc natura feudi alteretur, cum per feudū non transferatur, qe quid penes dominum erat, nec plenum dominium, ut iam dictum est, & ideo talis cōtractus iudicabitur potius donatio, quā feudum, seu regulari debebit secundū naturam donationis, & non feudi, quia cōcessio huiusmodi magis assimilatur donationi, de cuius natura est, ut oē id, quod erat penes donantē, trāferatur, ac magis, quando concessio per hęc uerba, damus, cōcedimus, & donamus facta fuisse: ita in p. polito inquit, & insert ex prædictis insignis doctor d. Prepositi, quasi circa finem 4. diuisionis, in prælud. feu. cuius uerba casui nostro optimē inferuiunt, q. dato, sed non cōcesso, q. concessio facta ab Imperatore Carolo III. de qua supra, non fuerit simplex donatio, sed potius homagium, seu uassalligium reale, quod feudum censetur, ut iam dictum est, tamen ex quo illius natura ex pluribus in d. cōcessione appositis fuit alterata, concedendo omnimodā adionem, & dominium pleno iure, seu plenariē, & pro heredibus, & successoribus quibuscunq. trāsferendo iurisdictionem aliam, & bassam, talis concessio dicitur cōtinere quendam contractum innominatum, qui cū magis assimilatur contractui donationis, quā contractui feudum, ppter uerba illa damus, cōcedimus, & donamus legisimē in d. concessione repetita, tū propter pacta apposita, ex quibus natura feudi, seu homagii fuit alterata, ut supra, & habetur per Oldr. in d. cōf. 13. idē in casu occurrēt potius dicitur donatio, uel saltem secundum naturam cōtractus, donationis regulari debet. arg. l. Aristo. ff. de donat. & in indiūctio habetur per Oldr. in d. cōf. 159. & in cōf. 270. & 272. cuius doctrina recepta est, ut iam demonstrauit. ¶ Quod aut in casu, de quo agitur, per illa uerba pro se & suis heredib. legitimē descendētibus, & successoribus quibuscunq. feudi, seu homagii natura dicitur alterata, satis clarē demonstratur, quia & si appellatione heredum simpliciter in materia feudali so lum filii, & descendētes masculi per masculū comprehenduntur, ut est gl. iuncto tex. & ibi scribētēs cōiter l. d. lex facta in ff. ad trebel. c. 1. §. sed diuersus. de alie. feud. c. 1. §. profectō. de lege corrad. tamen quando uerbo heredibus iungitur uerbum descendētibus, dicitur contineri descendentes fēmine, & per fēminam, ut uoluit Alex. ferē in terminis nostris in d. cōf. 24. col. 3. per tex. in l. lege 12. tab. uerfi. huius ita quē legis. C. de legit. here. & in §. item uetustas. in l. tit. de hered. que ab intest. Alexan. not. in cōf. 160. uisō themate, & c. lib. 2. facit tex. in auth. de here. que ab intest. post prin. & in l. fi. C. de suis, & legit. & habetur p. insignem præceptorem meum do. Barthol. Soc. in cōf. 14. inter consilia Bruni, & præsertim in casu nostro hoc dicēdum est, quia si simpliciter dictum fuisset, p. heredibus, absque dubio solum filii, & descendētes masculi & per masculum dicerentur uocati, ut proximē dictum fuit, per tex. in d. §. sed diuersum. i. d. §. profectō. & per gl. in d. l. ex facto. in si. gigitur, ut illa uerba ab ipsis legitimē descendētibus non sint superflua, & ut aliquid ultra uerbum heredibus operentur, iuxta l. i. quando. ff. de legat. 1. & C. de inoffic. testa. & tradit per Salic. in l. legem. in fi. uer. C. locati. & per Bal. in nō. C. de contrah. empt. debent intelligi, ut comprehendant omnes, qui appellatione descendētū continentur, siue sint fēminæ, siue descendētes per fēminam: & hoc modo arguit Soci. in cōf. 157. cōf. l. uerbo ab ipsis legitimē & c. quia t per ea intelligen-

tur solum uocati descendētes legitimī, hoc est legitimē nati, nō aut naturales, & bastardi, nec adoptiui, qui non sunt capaces, & si essent legitimati, ut in c. 1. §. naturales. cum. §. præceden. si de feudo fuer. contē. inter do. & agna. & habetur latē p. Imo. & Alex. in d. l. ex facto. §. si quis rogatus. & in terminis per Rui. in cōf. 54. si. 36. in causa feuda. col. 9. lib. 1. ¶ Præterea ultra illa uerba heredibus ab ipsis descendētibus dictū fuit, & successoribus quibuscunq. quæ uerba ex quo ultra alia fuerunt adiecta, nulli dubium est, q. ut aliquid operentur, dominus concedens uoluit comprehendere & heredes extraneos, tum quia & si per illa uerba heredibus quibuscunq. heredes extranei non comprehenduntur, ut uoluit Bal. in d. c. 1. §. donare. qualiter olim feu. alien. pot. tamen quando ultra illa uerba, q. solent comprehendere liberos, & descendētes per masculum, & p. fēminam, qualia sunt uerba supradicta pro heredibus ex ipsis legitimē descendētibus, adiecta essent & illa uerba, & pro successoribus quibuscunq., profectō heredes extranei dicētur uocati, ut aliquid operētur, ut dictū fuit, & habetur p. Soci. in d. cōf. 157. col. pen. & in d. cōf. 14. inter cōf. Bruni, tū & quia

55. ¶ Successorum appellatione ueniūt singulares, & uniuersales successores, ut in l. quedam. §. nihil. ff. de ed. cum l. falsum. §. adiicitur. ff. de dam. infec. l. ait prætor. ff. de iureiuran. l. 1. §. illud. ff. quorum legato. ergo quādo cum uerbo successoribus erit iuncta illa uniuersalis geminata quibuscunq., comprehendētur omnes tam uniuersaliter, quā singulariter succedētes per rex. cum ibi nō. per Bar. in l. balista. ff. ad trebel. & hoc in materia feudali expresse uoluit Bal. in c. 1. in princ. de prohib. feud. alie. per Feder. ¶ Nec refragatur illud quod uoluit Bal. in d. c. 1. §. donare. dicens, q. in materia feudali illa uerba, & pro quibuscunq. heredibus nō comprehendunt extraneos, puta uxore, quia respondetur primo aliud esse dicere pro quibuscunq. heredibus, & procedat dictum Baldi in d. c. 1. in princ. Secūdo respondetur, q. Bal. in d. §. donare loquitur, quando solum fuerit expressa illa uerba, pro quibuscunq. heredibus, sed quando ultra illa uerba quibuscunq. heredibus, seu quibuscunq. successoribus fuissent prolata alia uerba sui natura apta comprehendere descendētes p. masculum, & p. fēminam, tunc ne statet frustratorie, sed aliquid operētur, ea uerba quibuscunq. heredibus, seu quibuscunq. successoribus dicētur comprehendere & heredes extraneos, immo & singulares successores, quinimmo fortius, qn fuisset dictū p. se, heredibus, & successoribus simpliciter, & descendētes p. fēminam admitti possēt, ut uoluit Bal. in l. quoties col. 1. C. de suis, & legit. & in c. 1. col. 3. de iis, qui feud. dare pos. Soc. in d. cōf. 157. & Deci. in cōf. 32. Præterea Bal. in d. §. donare. noluit sub illis uerbis uxore cōtineri, quia plura contra naturam feudi cōcurrerāt, primū, q. extranei admitterētur, aliud, q. fēminæ ad feudum uocaretur, ut ibi p. eum, ergo in casu, quo alterum tū concurreret, uidelicet, uel q. extranei masculi tantū, uel q. fēminæ descendētes tū admitterentur, secus esset. At in casu, de quo agitur, descendētes p. fēminā nituntur uenire, uidelicet Deiphobus filius

58. Ioannis Pauli haredis instituti, igitur & c. f. & q. sub illis uerbis quibuscunq. heredibus, seu quibuscunq. successoribus & extranei heredes, seu saltē descendētes p. fēminam comprehendantur, uolunt Doctores magis communiter Alexand. in consilio 30. colum. 3. uerficul. 8. lib. 1. Ruin. in consilio 16. libro. 1. Baldus in l. 1. quaestione. 34. ff. de rerum diuisione. argumento text. in c. 1. de feu. non habent. propriam naturam. & Alexā. in l. si patroni. in princ. col. penult. ff. ad trebellia. Bal. in l. cum uirum. C. de fideicom. quia dicendo pro quibuscunq. heredibus comprehenduntur etiam

etiam extranei heredes, cū per hæc uerba natura feudi dicatur alterata, argumento d. c. 1. & Alex. in l. Gal. S. etiam si a parente. ff. de liber. & posthum. & in l. etiam, in principio, in ult. col. ff. soluto matrimonio. Soc. in l. quidam relegatus. col. 3. in quinta cōclusio ne. ff. de rebus. dubiis. inferens etiam, qd si data fuerit potestas legitimandi in cestuosos, bastardos, adulteri nos, & quocunque alios illegitimè natos, Comes poterit legitimare etiam infantes propter illa uerba, & quocunque alios illegitimè natos, quam uis aliās habens potestatem legitimandi simpliciter infantes legitimare non possit: igitur si per illa uerba quibuscunque heredib. extranei etiam heredes in materia feudali continentur, multo magis hoc erit dicendū, quādo dictum esset pro quibuscunque successoribus, cū successorū appellatio sit generalior appellatione heredum, ut supra dictum est. Ex quibus infero, qd si appellatione quoruncunque heredum, seu quorumcunque successorum comprehenduntur etiam extranei heredes, & successores, multo magis continebuntur filiae heredes, & descendentes per foeminam, argumēto l. cum acutissimi. C. de fideicom. cum similibus.

59 ¶ Quod præsertim in casu, de quo agitur dicendū est, cum mihi pro uerō præsupponatur, qd hic Marchionatus solitus est etiam ad foeminas, & descendentes per foeminam transire, ueluti contigit in persona Catherinæ nuptæ Fracisco de Lupis, & prius in persona alterius Catherinæ uig. prout plenius probatum esse asseritur: & licet feudum sui natura ad foeminas, & descendentes per foeminam transire non possit, tamen quando ad illas transire cōsuetum est, efficitur foeminum, & ad descendentes per foeminam transire potest, quia semel transmissibile semper durat transmissibile, & semel effectum alienabile semper durat alienabile. l. cum pater. §. quidecim. ff. de leg. 3. & in pro priis terminis istud uoluit Andr. Iser. & alii feudistæ.

60 in c. 1. §. & quia, qui seu. dare pos. Nam ¶ feuda, quæ sūt in consuetudine fundata, potius regulantur à cōsuetudine non solum generali, sed etiam particulari, ut in c. 1. de feudi cognit. ¶ Præterea ¶ regulariter feudū conditionatum, quale istud est indicandum, si feudū esse uolumus, dicitur transitorium ad foeminas, & descendentes per foeminam, si sint heredes ultimi de cōsentis, ut in c. 1. §. similiter. de capita. qui curiam uen didit. & ibi expressè habetur per dominum Prapositionem, & sequitur Bald. & Iac. de Beluif. in §. quin. et. in titu. episcopo. uel Abba. & inter descendentes per foeminam masculi semper præferuntur, & illis non extantibus postea foeminae admittuntur, Bar. in l. ut iurifurandi. §. si liberi. ff. de oper. lib. c. 1. §. quin. et. episcopo. uel abb. c. 1. de eo, qui sibi, & hered. & gl. in c. 1. §. similiter. il. 1. de capit. qui cur. ued. & hoc casu mulier dēt per substitutum seruire, quamuis per se ipsam iurare teneatur. Specula. in titu. de feud. §. quoniam. uer. &

61 primo quæritur: ¶ & in multis aliis casibus foemina, & ab illa descendentes admitti ualent, & præsertim ex pacto, prout istud uerificari potest, attentis uerbis cōcessionis, de quibus in casu nostro, ut in d. §. quin. et. & in c. 1. de feu. foem. & latè habet per feudistas in d. §. similiter. ¶ Nec obstat, qd foemina, & descendentes per foeminam ad feuda non admittantur, ut iam dictum fuit, quia respondeo, ¶ hoc uerum esse in feudis, propriis quorum natura ex pacto alterata non reperiretur, secus si reperiretur alterata, maxime quādo dictū esset, pro quibuscunque heredibus, uel pro quibuscunque successoribus, uel pro heredibus ex eis descendentibus, quibus in casibus etiam foemina, & descendentes per foeminam continerētur, quæ appellatione descendentiū ueniunt: item si heredes extranei sub illis uerbis dicuntur etiam comprehensī, magis ergo debent

dici uocari foemina, & sui descendentes ad feudum, quod nō est proprium feudum, sed abutium. c. 1. cum acutissimi. Præterea, & si foeminae ad feudum admittantur, tñ admittuntur ad bona donata, & dicuntur uerè, nec simpliciter feudalialia, ut quicquid per uerba damus, concedimus, & donamus, fuisset, ut in casu occurrenti per id, qd uoluit Orlan. d. consi. 159. cuius doctrina est ferè ab oībus recepta ut dictum est, & habetur per eum in consi. 271. & 272. & 273. & 274. & 275. & 276. & 277. & 278. & 279. & 280. & 281. & 282. & 283. & 284. & 285. & 286. & 287. & 288. & 289. & 290. & 291. & 292. & 293. & 294. & 295. & 296. & 297. & 298. & 299. & 300. & 301. & 302. & 303. & 304. & 305. & 306. & 307. & 308. & 309. & 310. & 311. & 312. & 313. & 314. & 315. & 316. & 317. & 318. & 319. & 320. & 321. & 322. & 323. & 324. & 325. & 326. & 327. & 328. & 329. & 330. & 331. & 332. & 333. & 334. & 335. & 336. & 337. & 338. & 339. & 340. & 341. & 342. & 343. & 344. & 345. & 346. & 347. & 348. & 349. & 350. & 351. & 352. & 353. & 354. & 355. & 356. & 357. & 358. & 359. & 360. & 361. & 362. & 363. & 364. & 365. & 366. & 367. & 368. & 369. & 370. & 371. & 372. & 373. & 374. & 375. & 376. & 377. & 378. & 379. & 380. & 381. & 382. & 383. & 384. & 385. & 386. & 387. & 388. & 389. & 390. & 391. & 392. & 393. & 394. & 395. & 396. & 397. & 398. & 399. & 400. & 401. & 402. & 403. & 404. & 405. & 406. & 407. & 408. & 409. & 410. & 411. & 412. & 413. & 414. & 415. & 416. & 417. & 418. & 419. & 420. & 421. & 422. & 423. & 424. & 425. & 426. & 427. & 428. & 429. & 430. & 431. & 432. & 433. & 434. & 435. & 436. & 437. & 438. & 439. & 440. & 441. & 442. & 443. & 444. & 445. & 446. & 447. & 448. & 449. & 450. & 451. & 452. & 453. & 454. & 455. & 456. & 457. & 458. & 459. & 460. & 461. & 462. & 463. & 464. & 465. & 466. & 467. & 468. & 469. & 470. & 471. & 472. & 473. & 474. & 475. & 476. & 477. & 478. & 479. & 480. & 481. & 482. & 483. & 484. & 485. & 486. & 487. & 488. & 489. & 490. & 491. & 492. & 493. & 494. & 495. & 496. & 497. & 498. & 499. & 500. & 501. & 502. & 503. & 504. & 505. & 506. & 507. & 508. & 509. & 510. & 511. & 512. & 513. & 514. & 515. & 516. & 517. & 518. & 519. & 520. & 521. & 522. & 523. & 524. & 525. & 526. & 527. & 528. & 529. & 530. & 531. & 532. & 533. & 534. & 535. & 536. & 537. & 538. & 539. & 540. & 541. & 542. & 543. & 544. & 545. & 546. & 547. & 548. & 549. & 550. & 551. & 552. & 553. & 554. & 555. & 556. & 557. & 558. & 559. & 560. & 561. & 562. & 563. & 564. & 565. & 566. & 567. & 568. & 569. & 570. & 571. & 572. & 573. & 574. & 575. & 576. & 577. & 578. & 579. & 580. & 581. & 582. & 583. & 584. & 585. & 586. & 587. & 588. & 589. & 590. & 591. & 592. & 593. & 594. & 595. & 596. & 597. & 598. & 599. & 600. & 601. & 602. & 603. & 604. & 605. & 606. & 607. & 608. & 609. & 610. & 611. & 612. & 613. & 614. & 615. & 616. & 617. & 618. & 619. & 620. & 621. & 622. & 623. & 624. & 625. & 626. & 627. & 628. & 629. & 630. & 631. & 632. & 633. & 634. & 635. & 636. & 637. & 638. & 639. & 640. & 641. & 642. & 643. & 644. & 645. & 646. & 647. & 648. & 649. & 650. & 651. & 652. & 653. & 654. & 655. & 656. & 657. & 658. & 659. & 660. & 661. & 662. & 663. & 664. & 665. & 666. & 667. & 668. & 669. & 670. & 671. & 672. & 673. & 674. & 675. & 676. & 677. & 678. & 679. & 680. & 681. & 682. & 683. & 684. & 685. & 686. & 687. & 688. & 689. & 690. & 691. & 692. & 693. & 694. & 695. & 696. & 697. & 698. & 699. & 700. & 701. & 702. & 703. & 704. & 705. & 706. & 707. & 708. & 709. & 710. & 711. & 712. & 713. & 714. & 715. & 716. & 717. & 718. & 719. & 720. & 721. & 722. & 723. & 724. & 725. & 726. & 727. & 728. & 729. & 730. & 731. & 732. & 733. & 734. & 735. & 736. & 737. & 738. & 739. & 740. & 741. & 742. & 743. & 744. & 745. & 746. & 747. & 748. & 749. & 750. & 751. & 752. & 753. & 754. & 755. & 756. & 757. & 758. & 759. & 760. & 761. & 762. & 763. & 764. & 765. & 766. & 767. & 768. & 769. & 770. & 771. & 772. & 773. & 774. & 775. & 776. & 777. & 778. & 779. & 780. & 781. & 782. & 783. & 784. & 785. & 786. & 787. & 788. & 789. & 790. & 791. & 792. & 793. & 794. & 795. & 796. & 797. & 798. & 799. & 800. & 801. & 802. & 803. & 804. & 805. & 806. & 807. & 808. & 809. & 810. & 811. & 812. & 813. & 814. & 815. & 816. & 817. & 818. & 819. & 820. & 821. & 822. & 823. & 824. & 825. & 826. & 827. & 828. & 829. & 830. & 831. & 832. & 833. & 834. & 835. & 836. & 837. & 838. & 839. & 840. & 841. & 842. & 843. & 844. & 845. & 846. & 847. & 848. & 849. & 850. & 851. & 852. & 853. & 854. & 855. & 856. & 857. & 858. & 859. & 860. & 861. & 862. & 863. & 864. & 865. & 866. & 867. & 868. & 869. & 870. & 871. & 872. & 873. & 874. & 875. & 876. & 877. & 878. & 879. & 880. & 881. & 882. & 883. & 884. & 885. & 886. & 887. & 888. & 889. & 890. & 891. & 892. & 893. & 894. & 895. & 896. & 897. & 898. & 899. & 900. & 901. & 902. & 903. & 904. & 905. & 906. & 907. & 908. & 909. & 910. & 911. & 912. & 913. & 914. & 915. & 916. & 917. & 918. & 919. & 920. & 921. & 922. & 923. & 924. & 925. & 926. & 927. & 928. & 929. & 930. & 931. & 932. & 933. & 934. & 935. & 936. & 937. & 938. & 939. & 940. & 941. & 942. & 943. & 944. & 945. & 946. & 947. & 948. & 949. & 950. & 951. & 952. & 953. & 954. & 955. & 956. & 957. & 958. & 959. & 960. & 961. & 962. & 963. & 964. & 965. & 966. & 967. & 968. & 969. & 970. & 971. & 972. & 973. & 974. & 975. & 976. & 977. & 978. & 979. & 980. & 981. & 982. & 983. & 984. & 985. & 986. & 987. & 988. & 989. & 990. & 991. & 992. & 993. & 994. & 995. & 996. & 997. & 998. & 999. & 1000.

& successores ex ipsis legitimè descendentes: nam illa verba, seu cām habētes ab eis dē, equipollent illis uerbis, & pro illis, quibus dederit, quā dicuntur alterare naturā feudi, & facere feudū dici non habere propriā naturā ita, qd si essent expressa verba, quā in feudis solent comprehendere solum filios, & descendentes masculos, puta dicēdo pro se, & suis heredibus, ut in d. §. sed diuersum. & d. §. profectū. sub illis extranei heredes contineri dicuntur, ut est textus in c. 1. circa finem. si de feud. fuerit conten. inter dñm, & agna. & in d. c. 1. de feudo non habente propriā naturā. quē text. ad propositum allegat Bald. in d. c. 1. in princ. de prohib. feu. alien. per Federicū in d. l. 1. in 34. q. ff. de rerum diuisione. ergo idem dicendū est in casu nostro per illa uerba, seu cām habētes ab eis dē, quā idem importat, quod illa uerba, & quibus dederit, qm idē est dicere, & quibus dederit, uidelicet ex aliquo titulo puta uenditionis, uel alterius cōtractus, quod est dicere, aut ab eis causam habētibus, nam t habere cām nihil aliud est, q habere titulum, ut in l. si ego §. idē Iulianus. ff. de publ. & huic cōsiderationi nō bene respondet Ruin. in d. consil. nisi q inquit Socius. in consil. 257. non rectē loqui. & contrarium tenuisse in d. l. galus. §. etiam si a parente: sed animaduertendū est, quia Soz. in d. consil. loquitur de feudo conditionato, non aut de feudo improprio, & abusu, cuius natura fuit alterata, t quā differunt inter se, & illa tanquā diuersa ponunt Bald. & alij feudistae in prælud. feud. ponentes sub una diuisione feudū conditionatū, & nō conditionatū, & sub alia diuisione feudum propriū, & feudum improprium, & abusu, de quo ultimo nos loquimur. ¶ Præterea t dum Ruinus inquit, qd feudum alteratum quoad quid non definit esse feudū quoad alia, & quoad illa regulatur secundum naturā feudi. d. c. 1. de feu. non habent. propriā naturam, dico, quod si natura feudi sit quoad quid alterata taliter, qd in reliquis pluribus dicatur suam naturam retinere ita, qd magis assimiletur feudo, tunc fateor, qd de tali feudo iudicandū esset, ut de feudo simplici. d. c. 1. argumento l. quæritur. ff. de statu hominum. sed quando pro maiori parte, & in pluribus natura feudi fuit alterata, tunc de tali feudo non iudicatur, ut de feudo, sed ut de contractu innominato, qui postea debet regulari secundum naturam contractus nominati, cui magis assimiletur, ut iam dictum est, argumento d. l. 1. §. si quis seruum. & uerissimum est, ut est de mēte solennis doctoris do. Præposi. in prælud. feudo. in quarta differentia. Sed in casu nostro Marchionatus cum iurisdictione concessus nō dicitur feudum, & si est, dicitur improprium, quia illius natura est in multis alterata, ita qd nō potest dici feudū simpliciter quoad nomen, quia donatio fuit, ad tradita per Oldra. in d. consil. 159. cuius doctrinam sequuntur doctores communiter, & ipsemet Ruin. in suis consilijs supra allegatis, & maxime in consil. 38. illam sequitur, uel saltem fuit homagium alteratum, quod nō dicitur esse feudum, ut supra tetigit: nec nō fuit alteratum quoad dominium, & iurisdictionē, ac merū, & mixtum imperiū, quā fuerūt omni modo pleno iure, & plenariē trāslata, ut supra: ac etiam fuit feudi natura alterata quoad personas, ad quas ex forma concessionis Marchionatus transire poterat, & in alijs, de quibus dixi, ergo de huiusmodi cōcessione iudicandū est nō ut de feudo, sed ut de donatione, uelut de cōtractu innominato, qui magis assimilatur donationi. d. l. aristo. & d. §. si qs seruum. quo fit, ut p illa uerba, aut habētes cām ab eis dicantur cōprehensi, & vocati etiā heredes extranei, & descendentes per feminā, quia non sumus in feudo, etiam si aliqua feudi qualitas addit, qua non obstante in casu nostro concessio debet dici alia, & diueria a

79 feudo, ut supra, & infra latius dicitur. ¶ Est quæ salligium propriè sumptū ad feminas nō transire, ut inquit Specu. in tit. de feudis §. quia uerfic. 12. quæritur. ergo eadē ratione ex pacto minas, & descendentes per feminā transibit, etia 80 ria feudalis regulē a cōsuetudine, & pacto de cōmuni consensu proueniat. l. de quibus. ff. de iuncta l. 1. ff. de pactis. Specula. in d. §. qm. uerfic. ritur, & latē dixi supra, Oldra. in consil. 234. per c. 1. in fin. de aliena. feu. c. 1. in fin. quid sit inuestitur per quos fuit inuestit. in c. 1. per totum, & in r. ijs, qui feu. dare possunt. sed in casu nostro co Marchionatus nō solum ex cōsuetudine, ut fuit, sed etiam ex uic cōcessionis est transitoria: nes heredes, etiam si feminæ, uel descendentes feminam fuerint, saltem si sint heredes ultimi dentis, qui feudum tenebant, argumento communis Soci. in l. si cognatis. in ultima collat. ff. de dubijs. ex eo, quia huiusmodi concessio fuit in donatio, ut latius dictum fuit, uel saltem feudū propriè, & abusu, & potius qdam contractus innominatus, ergo ad heredes, etiam si sint per se descendentes, potest transire, quia uerba nō repugnant, sed potius applaudunt, & pacta, & qualitates in concessione non aduerlantur, igitur & nō fragatur, qm concessione interuenit iuramentum delictatis, quod solet feudis conuenire, nisi per fuerit remissum, ut in c. 1. in fin. per quos natura. cum titu. sequen. & sequen. Quia responsū 81 quod t iuramentum fidelitatis non dicitur esse feudū necessarium, ut eleganter uoluit Bal. in c. 279. pridiē consilul. in 3. col. lib. 3. secundum rationem antiquam, & secundum recentiorē: cum illud etiam præstetur a quolibet subdigniori, & in primis ab ipso Imperatore ipsi in clem. romani. de iureiur. similiter prælati, & res ecclesiasticarum iurant in manibus Papæ, ut 6 perioris, & episcopi. c. ego. extra de iureiur. c. not. cum glo. in c. de forma. 22. q. 3. ubi est melius, quā sit alibi in iure, & alia fere similis glossa tibi dño. 64. distin. & in d. c. 1. in fin. per quos natura. 82 Oldra. in consil. 159. 2. colum. & in consil. 231. iuramentatio enim a signis accidentalibus non arguitur necessitate quid esse tale, ut inquit Oldra. in d. c. 159. 2. colum. argumentatio uerò a signis substantialibus bene necessario inferit, ut est in institutione in testamēto, quæ facit testamētū esse, & non cōtra 83 redit. institut. de leg. & t in feudo inuestitura signū necessariū feudi, ut in c. 1. §. fin. de feudis. tione. Sed in casu, de quo agitur, in hac concessione nō apparet de aliqua inuestitura facta de dicto Marchionatu pprie, uel abusu, ut per porrectionē, uel bireti, aut anuli, uel alterius rei corporalis Marchionibus facta, argumēto. c. cū dilectus consuetudini. & in c. 1. in prin. qd sit inuest. necesse mo modo per possessionē iuxta ea, quæ uoluit d. c. 1. in fin. de feudi cognitione. & t d. c. 1. §. 1. qd sit inuestitura. ergo & c. Et licet appareat dictos Marchiones habuisse possessionē, uel quasi Marchionatus dictionis, tñ ex hoc non inferitur, qd facta fuerit inuestitura, quia t mediante possessionē dicitur facta situra, qm in concessione, uel tempore concessione apparet factam fuisse per dominū immisionē sessionē, uel datam fuisse licentiam de ingressu possessionē rerum per pactum constituti in concessione appositū, iuxta quæ habentur in Lab. ne. ff. de pactis. per Bartol. in l. quoties. C. de pactis. & per Bart. in l. interdum. & in d. l. quod

f. ff. de acq. pos. cum aliis: & hoc modo intelligi dē
tex. i. c. quid sit inuestit. vt in indiuiduo declarat
glin. verum in d. c. i. de re. cognit. dum inquit, pu-
tatur dissolutū vallium ire in possessionem, vel illā
re, qd dissolutū vallium ire in possessionem, vel illā
actualiter tradiderit, vbi dicitur verē, vbi sciet, vt in in-
diuiduo est tex. notab. qui declarat, qualiter possessio
inuestitura fieri cōstat, ut in d. c. i. quae proxima di-
ximus inuestitura huic speciei, cui ante Carolū III.
& illius concessione in iud. praedecessores Vgolot-
& Ramondini, quibus Carolus cōcesserat, iuerint
in possessione dicti marchionatus, & illum pro suo te-
nere, vt in facto mihi praesupponitur. Aduertat
item in c. i. quī mod. feud. conf. pōt, vbi ex licentia
de ingrediendo possessionē rei feudalīs nō dicitur facta
inuestitura, siue qua feudū non dicitur. Sed dicen-
dum est, qd iurāt in ipsa concessione, & illius tempore
res tradita fuit, & tunc fuit licentia de ingrediendo
possessionē, vt dicitur facta inuestitura glo. in d.
c. i. in fi. de feud. cogni. & hoc modo recte intelligi tex.
in c. i. in prin. de consuet. recti feudi, aut verō post fa-
ctam concessionem ex intervallo dñs dedit licentiā
de ingrediendo possessionē, & tunc illa nō dicitur
inuestitura, nec haberi cōuenit inuestitura d. c. i. quib.
mod. feudum cōst. pōt, nisi ex intervallo presentibus
paribus curiae hoc vocatis dñs licentiā dedisset, vt
in d. c. i. in prin. de consuet. recti feudi. In casu autē oc-
currenti in actū istorū interuenit, & qd hoc dicere valeat,
probare tenetur, d. c. i. in prin. & præterea iā diu ante
marchionatus, vt dictum est, tentus, & possessus fuit,
ergo feudū non dicitur esse, sed potius alia cōcessio,
vt donatio, homagii personale, quod non dicitur
esse feudū, potius, nec improprīe, vt dixi supra, nec ex-
pōt inuestiturā, cū non fiat respectu rei date, sed po-
tius respectu ptectionis, & defensionis personae, & bo-
norū suorum iā posse sōrū, ut colligitur ex iis, qua
dom. Praepositus in prælud. feud. o. col. & alij moder-
ni dicit pōt Specul. in tit. de feud. in §. qm̄. ¶ Addo, qd
in donationibus, quas facit Imperator de castro, vel
de marchionatu, cū vice legis obtineat, nō requiritur
inuestitura And. ller. in c. i. quib. mod. feudū cōst. pōt
in c. o. Cetergo sumus in donatione, nil mirū, si non
fuit necessaria inuestitura aliqua. ¶ Prædictis ē non
contrarij, qd in concessione prædicta Caroli Quar-
ti marchiones vocentur vasalli, ibi, vt ob hoc vasalli,
& homines ligij effici mererentur &c. & vasallus est
is, qui feudū cōceditur, hinc dicitur feudatarius, vt in
rubro, & nigro si de feudo fuerit cōten. inter dom. &
agnat. cum alijs, quia respondet, qd p propriē, & stric-
tē vasallus dicitur, qui habet, seu retinet feudum pro
proprie, vere sumptū, ut supra, sed largē, & improprīe
vasallus dicitur omnis subditus, qui fideliatē superio-
ris iurare tenetur rebus fidelitatis promissis, vt sunt
plures, quoniam dicuntur feudum habere in d. c. de for-
ma. & in d. c. ego. de iureiuran. & in d. c. tibi domino
cum gl. sicut feudū dicitur propriū, & verū, quod pro-
priū, & originalem feudū habet naturam, feudum
vero improprīe, & abusuē, quod non dicitur feudum
simpliciter, sed potius alia cōcessio, & contractus, vt
dictū est. Et ideo proprie vasalli dici nō possunt, vt
notabiliter ostendit Oldradus in d. conf. 272. reue-
rendē & col. 2. Hinc vasalligij appellatur illud, quod
dicitur homagium et personale per Spec. in d. §. qm̄.
& per moder. in prælud. feud. & tamen istud homa-
gium non dicitur esse feudum, vt plenius supra dixi.
Appellati igitur fuerunt vasalli improprīe in hac cō-
cessionē ratione prāmiffa: & qd quod vasallus dici pos-
sit habet eo, qd rem in feudum a domino, & superiori
requisivit, expresse innuit summus feudista And. de
ller. in c. i. col. 5. quib. mod. feud. amitt. I uer. ex hoc qua-
ritur. ¶ Nō refragat noua consideratio Rui. i. d. conf. i.

prin. §. col. q̄ sicut per verba illa cōcessionis legitimē descendētibz uoluit excludere ēd filios legitimatōs, qui sūt magis dilecti, arg. d. c. 1. §. naturalē. iuncta l. generaliter. §. fin. aut. ff. de cond. inst. ita dēt eodē mō do dici, q̄ dñs concedens uoluerit excludere filias, & descendētes per fōminā, & magis hāredes extraneos natos ēt ex legitimo matrimonio, & consequēter sicut dñs cōcedens se conformauit cū iure feudorum excludendo filios legitimatōs tñ, hoc ēst adoptiuos, ac ēt proprios filios naturales, seu bastardos legitimatos, ita dēt fieri interpretatio, vt ipse dominus concedens ēt uoluerit fe cum iure feudorū cōformare in expellendo fōminas, & ab eis descendētes, qui sūt iura feudorum regulariter non admittūt: Quia huic inuestigationi facilis est responsio, primō, q̄ motiuum procederet, qñ concessio fuisset feudalis, & propriē feudum contineret, secus ergo in casu nostro, in quo fuit simplex donatio, vt tenent dēt. com munit, vt dixi, a quorum sententia non est in confu lendo, & iudicando recedendum Io. And. Abb. & alii in c. 1. circa fi. extra de constit. Secundo procederet, qñ essemus in dubio, utrum sub concessione essent & comprehensæ fōminæ, & descendētes sui, sed in hac specie ex uerbis concessione clarē constat fōminas esse comprehensas, & suos descendētes, immō ēt extraneos, cum modo sint legitimē nati, igitur in incertis, & nō ī certis locus dēt esse coniecturis. l. cōtinuus. §. cū ita. ff. de uerb. obl. Tertio rēduetur, q̄ t̄ facilius legitimati, uel legitimi tñ a feudo excluduntur, ut in d. c. 1. §. adoptiui. & in §. naturales si de feu. fuer. conten. inter do. & agna. quā fōminas, & descendētes p fōminā, & tāto magis, quādo ex uerbis concessionis cōprehensi censentur, quia illa rō, quā legitimati exclu duntur, uidelicet indignitas, & infamia taliū perlonarū, quæ dicuntur, & appellantur de genere p Alex. in d. l. 3. i. prin. 2. col. ff. de liber. & posth. & arg. l. fi. in fin. uer. C. de natur. lib. non militat, nec hēt locū in fōminis, & descendētibz suis legitimē natis: & iō diuer sum dēt esse ius c. p uenerabile quī fil. sint legi. l. inter stipulantē. §. sacrā. uerf. sed hæc dissimilia sūt. ff. de uerb. obl. si ergo pp nobilitatē, & dignitatē feudi, maximē quī sonat in dignitatē iuxta tex. in c. 1. de feudo marchie, filij naturales ēt legitimati a feudo excludunt d. §. naturales. non tñ debēt excludi filiæ fōminæ, & sui descendētes, qualis fuit Io. Paulus hæres institutus a Deyphcebo, & qualis est Deyphcebus iunior filius dicti Io. Pauli, & ex his Ruini fundamentū cessare uidetur. ¶ Et si quis diceret, q̄ præferendus esset Bonifacius Aldigerius, qui quo ad primū accipientē erat per fōminā in octauo gradu sū ius ciuile, & Io. Paulus de Lupis p fōminā erat in nono gradu, & sic in remotione c. 1. §. hoc quoq; sciendū de his, qui feu. da. pos. quia Raymōdino in marchionatu successit Guido abauus Frāciscei, quo præfati Io. Paulus, & Bonifacius descēderunt, nā Bonifacius fuit dicti Frāciscei pronēpos, & Io. Paulus illius fuit abnepos, ut ex forma, & descriptione arboris exhibitæ apparet, rñderi pōt, q̄ tñ in hisu infimodi successibus, ad quas plures sūt uocati ordi ne successiuo per nomē collectiui plurij graduū, & psonarū, ut p nomē hāredes, uel descēdētes, tñc sē per pximiores ultimi decedentis, & nō primi antecessoris censent uocati, & alijs tñ pferendi, ut v. p. bar. rex in l. cū ita. §. fidei cōmissio. ff. de leg. 2. cū gl. & latē istud cōprobat insignis pceptor meus Barthol. Sozin. in l. si cognatis col. penult. ff. de reb. dub. qui dixit hoc fuisse de mente Bar. in l. re coniuncti in pen. col. uerf. tertio quæro. ff. de leg. 3. & hanc opi. uti ueriores m cor roborat infinitis autoritatibus, iuribus & rōnibus, & ultra allegata per eum idem fuit de mente Roma. in consi. 22. in ult. dub. ac etiam istud latē examinat, &

nibus, & quibuscunque iuribus dictæ ciuitatis, recipiē
 do, & ponendo dictū marchionatū cū oībus aliis suis
 pertinentiis sub sua protectione, illumq; cū oībus iuri
 bus, & pertinentiis, & iurisdictionibus transferēdo in
 dictos marchiones, cū oī iurisdictione alta, & bassa,
 & tota iurisdictione, omneq; ius, quod habebat Im
 perator tēpore concessionis, adeo q non dicitur cō
 cessum feudū, sed dominatura, ut vtar verbis Old. in
 consil. 273. item damus &c. quia diuisio, & separatio
 marchionatus Soranæ cū personis, rebus, & territo
 rio à iurisdictione ciuitatis Parmæ ex postfacto rece
 pta, & approbata fuit ab Illust. Io. Galeatio legitimo
 Duce Mediolani de anno 1477. quō fit, vt dicti Mar
 chiones, & hōies huius marchionatus fuerint, & sint
 ex penitus excepti à statutis ciuitatis Parmæ, nec ad il
 lorum obsequiā in rebus, actibus, & gestis suis tenean
 tur, quia si iurisdictioni, seu imperio ciuitatis Parmæ
 nō sūt subiecti, nec statutis illius pariter subiecti sūt,
 nam si statueret, & iurisdictionē exercere à pari proce
 dunt, ita q qui nō pōt in aliquos iurisdictionē exer
 cere, similiter nō possit illos suis statutis ligare. c. 2.
 de constitut. & scrib. cōiter, vbi plenē dixi in c. 1. ex
 tra eo. tit. 8. & alij 11. omnes populi. ff. de iust. & iur.
 & faciunt not per Oldr. in d. consil. 273. qui loquitur ī
 casu, quos cū oī iurisdictione alta, & bassa cōcessā
 esset. Nec aduerlat, q concessio, donatio, & exē
 ptio prædictæ nō fuerint intimata, & patefacta re
 gentibus ciuitatē Parmæ, prout in dictis literis Caro
 li cōtinebatur, & iō adhuc, maximē tēpore facti testi
 ā Deyphæbo, ciuitas Parmæ potuit iurisdictionē in
 homines, & marchiones dictæ terræ exercere, & con
 sequenter suis statutis illos ligare. arg. cori, quē in simi
 li habetur in l. 3. C. de noua. cū si quia responderi pōt,
 q ex quo iam præteriti sunt anni ducēti à die cōces
 sionis factæ dictis marchionibus, qui iam diu se pro
 marchionibus virtute dictæ concessionis gesserūt, ex
 tam longa tēporis diuturnitate nō solū præsumitur
 facta huiusmodi intimatio, sed et uerē dēt dici facta p
 ea, que uoluit Alex. & cōiter alij post Bar. in l. scien
 di. ff. de verb. obl. & in l. qui in aliena. ubi Alexā. ff. de
 acqu. heret. & plenē habetur per Moder. in c. Albericus.
 de test. & plenius in c. sicut. extr. de re iudi. hoc. n. tps.
 de cuius initio nō exiit memoria in tps. iū, quale est,
 qn excedit tps. centum annorum, & ultra, habetur p
 titulo, & consequenter pro intimatione, & supplet il
 lud omne, quod actualiter fieri debebat, ut in l. hoc iur.
 re. s. dictus. ff. de aqua quoti. & asti. c. super quibusdā.
 §. præterea. cum gl. extra de verb. sig. optimus est tex.
 in c. 1. in fi. cum aliis ibi alleg. per gl. de præscrip. in 6.
 ¶ Ultra prædicta ex opposito magnum fit fundamen
 tum super quodā statuto Parmæ disponēte, q si aliqua
 hæreditas ex testō, uel ab intestato delata fuit mulieri
 quæ nupta eēt, uel nubi uellet forēs extra iurisdictionē
 Parmæ, illā habere, & cōsequi nō possit, sed acqui
 rat proximiōribus masculis, siue fœminis moranti
 bus in dicta ciuitate, uel territorio, & idē intelligatur
 de descendētib; ex talibus mulieribus, qui nō sint
 de suppositis iurisdictioni Parmæ, qualis est Ioā. Pau
 lus hæres à Deyphæbo antiquiore iustitutus: & quāuis
 tempore dictæ concessionis Caroli illud statutū nō
 esset in rerū natura, cum fuerit conditum longē post,
 & uideretur nō debere ad casus præteritos trahi, put
 ex alio statuto Parmæ cautum est, & dicitur esse de iur
 re cōi. c. 2. & fi. extra de const. ubi latē habetur per scri
 ben. & p. Alex. in consil. 151. uol. 2. tamē d. Carol. Rui.
 in d. consil. 39. col. 12. uer. & prædictis respōdet primo
 q Carolus III. nō potuit ad præiudiciū ciuitatis Par
 mæ, & iurisdictionis eximere dictā terrā, seu mar
 chionatū, & hōies illius à iurisdictione Parmæ, qm ci

uitas Parmæ est de connumeratis in pace Cōstatię, q
 bus separatim iurisdictione data, & reseruata fuit: t quā
 pacē, & constitutiones, atq; obligationes in ea factas
 Imperatores obseruare, & manutene perpetuo de
 buerūt, nec illis cōtrauenire possunt et hodie. c. 1. ex
 tra de prob. ut uoluit Bal. in c. 1. de pace cōstā. in uer.
 per xxx. annos. & in d. c. 1. de proba. & in l. digna uox.
 C. de leg. idemq; sensu Bar. in l. Imperiū. ff. de iurisd.
 om. iud. & in l. 1. ff. de dam. infec. & habetur p Soc. in
 consil. 164. col. 7. uer. secundus casus. Sed qquid Rui.
 dixerit, tps. uerius esse puto, maximē in casu, de quo
 agitur, & in primis hoc ī indiuiduo tenuit Bal. in cōf.
 300. ad euidētiā in 2. lib. qui loquit de priuilegio Ca
 roli III. super quos nos disputamus, & Bald. ipse in c.
 1. de natu. succel. feud. in hoc sibi tps. uoluit, q licet
 pax Constantiæ ppetua fuerit, tñ obligationes, & pro
 missiones, quas Federicus Imperator ī dicta pace ser
 uare pollicitus ē Parmæ, alijsq; Lōbardis ciuitatibus
 fuerint ad tps. xxx. annorū tñ limitata, atq; restricta,
 ut ex uerbis dictæ pacis colligitur, dixit. n. q non ob
 stante pace Cōstantiē Imperator potuit, & hodie pōt
 post xxx. annos à die pacis initæ concedere, & donare
 uel feudare vnū, uel plura castra alicuius ciuitatis Lō
 bardie, cui uoluit, in illum transferendo iurisdictionē
 nem, & castra illa eximēdo à iurisdictione ciuitatum:
 & hanc opinionē uti ueriorē sequutus fuit Alex. pater
 ueritatis in consil. 1. in 5. uol. & optimē cōsonant uer
 ba dictæ pacis, quibus Federicus Imperator uoluit pa
 cē illā esse perpetuā: quando autē ipse Imperator iura
 uit, promisit oīa supradicta attendere à Calēdis Maij
 usq; ad xxx. annos: quæ uerba ultima sunt referēda ad
 promissiones, & pacta particularia in dicta pace ap
 posita. Pax ergo fuit perpetua, sed promissiones, & pa
 cta particularia fuerunt temporalia. Præterea t tēpus
 xxx. annorū dicitur esse perpetuum, insti. de perpe. &
 tēp. act. uel usq; ad tertiā generationē. gl. in §. ppetua.
 x. q. 2. & 1. auth. si quas ruinas. C. de sacro. eccel. Et hæc
 interpretatio sana vī, ne Federicus in dicta pace Con
 stantiæ sibi contrarius dicatur, uel q ibi uoluerit sta
 tim se corrigere contra. l. nā ad ea. ff. de qd. & demō.
 Et hoc expresse uoluit Bal. cōsulēdo sup isto marchio
 natu in consil. 300. lib. 3. secūdū nouā impressionē, qd
 consiliū omnino inspiciatur, & ego hanc opi. cōsulē
 do semp sequutus fui, fretus auctoritate Bal. & Alex.
 in locis prædictis, qm nō dubito consulere, quando
 habeo pro me snām Bart. uel Bal. fulcitā auctoritate
 Alex. & alijs p hac snā plura deduxi, sed nūc ero con
 tentus hac alia rōne, t q licet pax Cōstatiæ, & obliga
 tiones factæ in illa essent ppetuæ, tamē de iure nō est
 credendū, nec dicendū, q excesserint saltē tēpus cen
 tum annorū per tex. in l. si ususfructus municipibus.
 & ibi gl. ff. de usufr. leg. gl. 1. pen. ff. de annu. lega. Ale
 xan. in consil. 60. in 1. uol. & hoc, ne sequatur inconue
 niens, q iurisdictione, & imperiū merū, quod hēt, & ha
 bere debet imperator in uniuerso orbe iuxta tex. in l.
 de precatio. ff. ad leg. rhod. de iactu. & 11. benē à Zeno
 ne. C. de quadr. præscrip. cum iis, quæ dixi in c. 1. extra
 de constit. nudum semper remaneat sine exercitio, &
 usu apud Imperatorem, ut in simili inquit iurecōsul
 tus in d. l. si ususfructus. & gl. in l. in annalibus. C. de te
 gatis. Hinc dicimus, t q si testator grauet heredem
 de non alienādo bona perpetuo, & ut perpetuo rema
 neant penes illos de familia, dispositio hæc se nō extē
 dit ultra quartā generationē, ut 1. auth. de resti. fideic.
 coll. 9. Alex. in consil. 56. uol. 1. Socin. in consil. 43. in 3.
 uol. & si hoc dicimus in priuato disponente, quanto
 magis idē dicendum est in Imperatore contrahente
 cum suis subditis? Rursus nō video, quomodo pro
 parte Bonifacii, qui est priuatus, & non comprehēsus
 sub d. pace, quæ fuit inita solum cum ciuitatibus, &
 q 2 uniuers-

- 105 vniuersitatibus Lombardiæ, possit allegare ea, q̄ statuta, & facta fuisse ad illius fauorē, t̄ cū ter-
tius, non possit allegare ius tertij Bar. in l. 1. in ff. uti
pos. & melius in l. 2. ff. de excep. rei iudi. ¶ Nec obstat
adducta per Rui. dum allegat Bal. in c. 1. de prob. i. p̄i.
quia fateor, q̄ constituta, & promissa per Federicum
in pace constantie seruari debuerunt, videlicet per an-
nos triginta post, ut inquit Bal. in c. 1. de natura succes-
sionis. & in d. consi. 300. vel fortē & melius non ultra tē-
pus ceterum annorum, ut proximē dixi, & precipuē cū
ipsa ciuitas Parmæ non sit ea, quæ allegat huiusmodi
106 pacem, ut supra. Præterea non adiciatur, q̄ fuerba,
seu priuilegia principis sunt intelligenda, ne trahan-
tur ad alienam iniuriam, uel grauamē. l. 1. §. sunt au-
tē qui putat. ff. ne quid in flumine pub. l. 2. §. merito.
& §. si quis à principe. ff. ne quid in loco publ. q̄ illud
non procedit, quando de clara intentione Imperato-
ris contraria ex verbis expressis constaret, ut dixit Bal.
in materia in consi. 276. queritur, utrum Papa. 3. col.
in 3. uol. secundum antiquam impressionē. ¶ Nō ob-
stat, quod uoluit Bal. in d. l. digna uox. circa finem, q̄
eodem modo, ut iam dixi, responderi pōt, & eodem
modo similiter dēt declarari gl. in uerbo iurisdic-
tione. in fin. uerb. quæ nihil allegat in §. nulla. in auth. de
defensio. ciuit. collat. 3. ¶ Non contrariatur id, quod
uoluit Bar. in l. Imperium. in 3. col. uer. fallit etiam. ff.
107 de iur. com. iud. quia t̄ licet dicat, q̄ aliqua ciuitates
Lombardiæ ex dispositis in pace Constantiæ habeāt
immunitatē, ut possint dici habere merum imperiū,
tamen non dicit, q̄ princeps non possit ab illis ciuita-
tibus eximere aliqua castra ab illarū iurisdic-
tione saltem non reuocādo uniuersam iurisdic-
tione illarum ciuitatum, sed pro aliqua parte, puta unius loci parti-
cularis, & unius castri, & consequenter licet Impera-
tor non possit totaliter reuocare illarum iurisdic-
tiones ad tradita per Bal. in d. c. 1. de prob. & in d. l. digna
uox. poterit tamen derogare iurisdictioni illarum par-
ticulariter respectu certi loci, ut in casu nostro fecit
Carolus III. per Bal. in d. consi. 300. item potest sepa-
rare unum territorium, & pertinentias unius loci, aut
plurium à iurisdictione ciuitatis, cui loca illa erant sub-
iecta, Bal. in consi. 279. pridie consilij. col. 3. secun-
108 dum antiquam impressionē, lib. 3. & ad propositum
optimē faciunt ea, quæ habentur per scribentes in l. si.
C. si contra ius, uel util. pub. & in c. quæ in ecclesiarij.
extra de constit. ubi quamuis Imperator in totum ius
naturale, uel gērium tollere nequeat, pōt tamen pro
parte illi derogare, illudq̄ limitare. Eodem modo r̄
deco iis, quæ inquit Bar. in l. 1. col. 1. uer. quæro unde,
& c. ff. de dam. infec. nā idē in specie ibi inquit, quod
dixit in d. l. Imperiū. ¶ Et q̄ post pacē constantiæ edi-
109 tam à Federico ēēt successores potuerint, saltē pro par-
te, hoc est, respectu certi loci, & castri derogare iurif-
dictioni ciuitatum Lombardiæ, demonstro sic ex mē-
te omnium scribentū. Nā doctores, quos pro se Rui-
nus allegat, ac ēt gl. in d. §. nulla. uolūt in aliquibus ca-
sibus posse iurisdictionē dictarū ciuitatū ab Impera-
toribus auferri, uel ob dolum, & delictū illarū, uel ex
110 aliqua iusta causa, ut Ruinus ipse fatetur: t̄ iusta cē-
sebitur illa causa, ob quā princeps motus fuerit, ad not.
per Bal. in l. si testamētum. C. de testa. Bar. & alij in d.
l. si. C. si contra ius, uel util. pub. cū alijs, & post alios
dixi in d. c. quæ in ecclesiarij. & habetur per Ruin. in
111 consi. 21. col. pen. lib. 1. t̄ inter alias iustas causas à iu-
re reputatur iusta ēt illa, quādo princeps hoc faceret
ob remunerationem meritorum alicuius, ut colligi-
tur ex iis, quæ uoluit Old. in consi. 226. & ex tex. ubi ha-
bet, in c. quicunq̄ suffragio. 12. q. 2. & in c. 3. extra de
don. & ibi canonista: ad idē facit l. item si uerberatū.

112 ff. de rei uendi. & l. Lucius. ff. de euctio. t̄ ubi
Imperator nō possit aliquem dominio rei suæ
re, ut habetur in d. l. si. & in d. c. quæ in ecclesiarij.
men hoc pōt, quando faceret ob remunerationem
rum militum, uel procerum, & sibi seruiciū. l. 1.
consi. 106. uol. 1. Sed Carolus III. V. golotto. d.
mūdino ob multa seruitia, & obsequia præter
chionatum Soranæ cum imperio, & iurisdic-
tione donauit, & terram illam cū hominibus, &
dione separauit à iurisdictione Parmæ, ut latius
dēt literis continetur, igitur licitū fuit ob hanc
si Carolo Imperatori illud facere, & non obstat
113 pace constantiæ, & statutis in illa factis. Et q̄
tor absolute possit castra, & iurisdictiones con-
bardia cōcedere, colligitur ex iis, quæ uoluit
Old. in consilijs in c. 1. de cap. qui curia uē dicitur
114 feudo. & in multis alijs locis ibi. ¶ Rursus dico
cet Imperator Carolus prædicta facere non pos-
sine causa expressa de potestate ordinaria, ut lo-
tur, & intelligi debent Doct. supra allegati per
men bene potuit ex plenitudine potestatis, quæ
lus uti uoluit, ut constat ex dictis literis qual-
nem, ibi suppletes in omnibus, & singulis pre-
& circa præmissa omnē defectum, si quis forte
115 ci posset, de plenitudine Regiæ potestatis nō
in dubio nisi fuerit expressum, princeps non
plenitudine potestatis suæ uti, ad tradita per
innouit. de elect. per Ange. in l. bene à Z. et
quadr. præscr. & per Alex. in l. quāquam. C. de
lit. & t̄ nullū dubium, q̄ quando expresse conti-
116 cipem: uelle uti plenitudine potestatis suæ, ut
princeps facere illa, quæ à iure cōmuni decum-
tur, & ideo sine traditione dominiū rerum, ut
rum ipso iure transferre in aliū pōt, ut uoluit
consi. 3. 2. col. 8. uer. non obstat, lib. 1. similiter
rudine potestatis potest priuare aliquem iure
quasito, ut illud in aliū trāsferre, ut latē colligi-
iis, quæ ponit Ruin. in consi. 21. col. ut lib. 1.
consi. 92. 8. col. lib. 6. Bal. in c. 1. §. ad hęc uerba
de pace iuram. firm. & Bal. in consi. 285. ad im-
tiam. 3. lib. secundum antiquam impressionē
quæ inquit Paul. de Cast. in d. l. digna uox. & in
suo cōsi. 233. in 2. uol. Nec prædictis aduerarij
quod uoluit Bar. l. 1. prohibere. §. plane. ff. quod
clām, quia Iason in d. consi. 36. uol. 1. optimē
117 dēt, q̄ Imperator potest remunerationē mer-
donare aliquas res, seu castra, q̄ sunt de Imperio
do ex huiusmodi donatiōe nō resuleret magis
enormis diminutio iurisdictionis Imperij, per
c. Abbate sanē. de re iud. in 6. & ibi Ias. refert plu-
pla: & talem donationem successores in regno
118 Imperio reuocare non possunt, ut ibi. ¶ Item
tum Rui. in d. consil. in d. 10. col. præsupponit
concessione Caroli III. dictis Marchionibus
cum separatione iurisdictionis Marchionis, &
nes terræ Soranæ ligatur statutis ciuitatis Parmæ
quo territoriū d. terræ nō fuit alteri territorio
p ea, quæ uoluit Bar. in l. 1. de dam. infec. cū iis
xit in l. si conuenerit. ff. de pig. actio. in §. si mul-
alijs. ad aduertendum est, q̄ Bar. in locis per citat-
tis nihil dicit, per quod decidatur dubium propo-
sed loquitur ī casu diuerso, ut inspicī pōt, nā
Imperator Marchionibus donauit terrā Soran-
oī iurisdictione, & pertinentijs suis, & noluit
terrā de cetero nō esse subiectā iurisdictioni
dicibus ciuitatis Parmæ non solum in causis ciu-
sed ēt criminalibus, at omnia penitus subiecta
esse ipsis Marchionibus, quos cum ipsa terrā, &
bus, & rebus ipse Imperator sub sua protectione
pit, & prout in literis continetur. Ex quibus in
infero, q̄
de quibus
ne lra, &
pere sub
re sub
non per
pellation
la. col. 3.
gibus Im
terra, & a
sed Imper
tor, leges
uoluit et
dum quo
rea t̄ cū le
chiones.
tinentijs
ma, & si
tur ligat
dicat eo
Cald. l. d.
munite
in c. 2. in
lam, vid
suo à iur
pro, ut
cus exen
Cald. l. d.
dicit ab
dices. &
qui illu
quas Do
tur p̄p̄ia
qui non
eo allega
pus à iur
à iurisdic
calu not
ritorio re
prædicta
ba Bar. in
calu So
lan debet
dione, &
ne lra rec
quod uol
dicit test
dam. p̄p̄ia
ad preces
ciuitatis
approbat
notario.
bus in pro
nia alia, q̄
& alia rati
ulq̄ ad fin
lus hares
ex testam
sione. Dep
sponens. q̄
to, uel ab
uellet alie
illud statu
torio, seu
suis de cē
ne Parmæ
Imperator
quit Alex.
locis poti

infero, q̄ Imperator, qui exemit terrā illā cum alijs, de quibus supra, voluit illa omnia esse sub iurisdictione sua, & consequenter sub suo territorio, quia t̄ accipere sub sua protectione nihil aliud est, quā accipere sub iurisdictione, & imperio suo, ut est tex. cum ibi not. per gl. & scribentes in c. ad audientiam. extra de appellacionib. & habetur per Sozi. in conf. 209. licet nulla. col. 3. lib. 1. Quo fit, vt Marchiones dicantur regi legibus Imperatoris, & statuti illius, cū ipsi unā cum d. terra, & alijs subiecti sint nō statuti ciuitatis Parmæ, sed Imperatoris, & eius iurisdictioni, ex quo Imperator, segregando illos a iurisdictione ciuitatis Parmæ, voluit eis sub protectione, & iurisdictione sua, secundum quod voluit Bart. quem Ruin. allegat. ¶ Præterea t̄ cū locus, & Marchionatus Soranæ, ipsiq; Marchiones, & homines illius terræ vnā cū bonis, & pertinentiis exempti fuerint a iurisdictione ciuitatis Parmæ, & suorum magistratuum, dubiū est, utrum dicantur ligati statuti Parmæ, & quamvis Ruin. in d. conf. dicat contrariū, tamē cōtrariū in terminis voluit Ioā. Cald. Io. And. & Bal. in d. conf. 300. & alij magis communiter, ut refert, & sequitur Domin. de Sanc. Gemi. in c. 2. in col. de constit. in 6. ponendo questionem illam, videlicet, quidā, qui fuit exemptus unā cū loco suo a iurisdictione episcopi, deliquit in loco suo exempto, utrum episcopus illum possit punire, cum is locus exemptus aliā posuit esset i. diocesi episcopi; Io. Cald. & alij quos ipse Dominicus refert, & sequitur, dicit ab episcopo puniri non posse secundū statuta diocesis, sed esse puniendum ab alio iure superiore, qui illum exemit per optima iura, & rationes, quæ, & quas Dominicus, & alij ibi allegant: quæ decisio videtur, p̄p̄a casus nostri decisio, quicquid uoluerit Ruin. qui non allegat, nisi impertinentia, quoniā Alex. ab eo allegatus in conf. 151. in 2. vol. loquitur, q̄ exemptus a iurisdictione alterius, seu territorij separatū a iurisdictione nō esset alteri territorio unitum, at in casu nostro Marchiones Soranæ, & castrum cum territorio recepta fuere sub protectione Imperatoris p̄ predicta, igitur &c. Similiter si bene inspicantur uerba Bar. in d. l. si cōuenit. §. si nuda. potius inferunt, q̄ castrū Soranæ, & alia cū suis hominibus, & aliis regulari debet secundum iura Imperatoris, cuius protectione, & iurisdictioni unita fuerūt, illa sub protectione sua recipiēdo p̄ predicta, & bene inferuit nobis id, quod voluit Sozius in conf. 209. col. 3. lib. 1. Præterea dictū restatūm Deyphebi scriptū, ut dicebatur, aliquod notatio foret fuit approbatum, & confirmatū ad preces Deyphebi a sede apostolica tunc domina ciuitatis Parmæ, & totius iurisdictionis eiusdem, cum approbatione scripturæ, ut dicitur, factæ a d. pratenso notario, prout latius in literis apostolicis continetur sub data anni 1514. die 3. Februarij, & in alijs, de quibus in processu. ¶ Et per predicta cessare videtur omnia alia, quæ refert Ruin. in d. conf. in 10. col. in vers. & alia ratione cū duabus sequētibz columnis, quasi usq; ad fin. quibus nixus fuit demonstrare, q̄ Ioā. paulus hæres institutus a Deyphebo antiquiore, nō solū ex testamento, sed et ab intestato sit exclusus a successione Deyphebi, per statutum d. ciuitatis Parmæ disponens, q̄ si aliqua hereditas deferatur ex testamento, uel ab intestato mulieri, quæ nupta esset, uel nubi illud statutu solū habet locū inter illos, q̄ sunt de territorio, seu iurisdictione Parmæ, at dicti Marchiones, siq; descendēs nō sunt de territorio, seu iurisdictione Parmæ, sed dicti castrū Soranæ, uel melius ipsius Imperatoris, ut dictū fuit, igitur &c. & p̄ ea, quæ inquit Alex. in d. cōf. 151. & Bar. in d. §. si nuda, & in alijs locis potius retorqueri possunt, ut rectē intelligenti-

bus videri pōt. Et si licet fortē hoīes de dicto castro Soranæ subditi iurisdictioni Marchionū usi fuerint statutis Parmæ, & consequenter uideantur se illis, & iurisdictioni Parmæ subiectis, tamē ob hoc nō potuerūt Marchionibus dominis suis, nec iurisdictioni acti uē ipsorum præiudicare, sed solū iurisdictioni passiuē ipsorū subditorū, & hominū, ut proximis diebus dicebam consulendo ad fauorē Illustriss. & Excellentiss. Ducis Florentiē per ea, quæ voluit Bart. in l. 1. ff. de iurisdic. om. iud. col. ult. & idē cōsuluerūt collegiū Pisani, & excellentiss. Marianus Sozi. iunior, ac plures ad uocati Florentini. Præterea dicti homines utendo dictis statutis sibi dumtaxat præiudicauerunt, & iurisdictioni passiuē eatenus, quatenus aliquibus statutis usi fuerunt, & non ultra. arg. tex. in c. cum olim frater. extra de præscrip. gl. in c. auditis. in uerbo interruptionē. eo. tit. & ubiq; scribentes, & ad propositū habetur per Sozi. antiquū in conf. 7. nūc quesitorū &c. col. 2. Sed Marchiones, ac successores eorū in Marchionatu nūquam dicuntur usi hmoi statuto de muliere nupta extra territorij: ergo nō possunt dici renūciasse suo priuilegio, & si qui fortē ex eis illo statuto usi fuissent, ce-teris, qui successerūt in d. Marchionatu, præiudicare non potuerūt, ad not. in c. quāuis. de re iudi. & p̄ scrib. in l. si finita. §. si de uetigalibus. ff. de dā. infec. ¶ Duo ē adhuc ex mente Ruini uidentur ipsi Ioan. paulo, & consequenter eius filio Deyphebo iuniori aduersari. Primum est, q̄ Bonifacius sit admittendus ad dictū castrū ex nouis inuestituris sibi a Maximiliano, & Carolo quinto Imperatoribus factis, nam Ioā. paulus & si alias tanquā heres Deyphebi, & tanquā descendēs per feminā fuerit admissus, & admitti debuerit, tamē ipse factus fuit incapax dicti Marchionatus p̄ crimē lese maiestatis ab eo cōtra maiestatem Imperialem commissum. l. q̄squis. C. ad l. iul. maiest. c. felicis. de prenis in 6. cū alijs. Secundum est, q̄ licet Ioan. paulus, & successiue eius filius quo ad petitorium potiora iura haberet per p̄dicta, tñ secus est quo ad possessoriū restituentia, quia Bonifacius, ipso possidente, fuit violenter eiectus de possessione ab ipso Ioan. paulo: t̄ quo fit, ut ante omnia Bonifacius sit reintegrandus, nec q̄ eum potest de alio spolio opponi, quia ultimum spoliū est purgandū, etiam q̄ titulo possidentem, per Abb. & alios in ca. fin. col. penul. de ordi. cognit. per tex. in l. 3. §. cum igitur. ff. de vi, & vi arma. & per scribentes in c. reintegranda. 3. q. 1. c. cum ad sedem. c. in literis. & ubiq; Doct. de restit. spolia. l. si quis ad se fundum. C. ad l. iul. de vi publica. §. recuperandē. Infit. de interdictis. ¶ Huic ultimo prius respondeo, q̄ de spolio commissio ab ipso Io. paulo, seu ab eius filio q̄ do. Bonifacium ex processu non constat. Secundo respondeo, q̄ licet fortē uideretur commissum d. spoliū, t̄ tñ non fuit factū ex interuallo, postquā Io. Paulus fuerat uiectus, & spoliatus ab ipso met Bonifacio, sed incontinenti, secundū q̄ iura capiunt istud incōtinēti, & hoc casu potius dī quis iniuriam propulsare, q̄ violentiam inferre. l. 3. §. cum igitur. ff. de vi, & vi arma. ueluti etiam inquit Abb. in d. c. si. col. pen. vers. & diuersitatis rationem. de ordi. cognit. per text. in cap. olim. l. 1. de restit. spolia. in d. §. recuperandā. & l. qui possē. ff. de vi, & vi arma. t̄ Nam incontinenti dupliciter in hac materia sumitur, primo q̄ illico, & immediate vi eiectus eiciētem vi successiue expellit, secūdo etiam, quando interuenisset temporis interuallū, sed semper ille, qui fuit violenter eiectus, animo retinuit ciuilem possessionem, & quā primum possēt, habuit animum recuperandi naturalem, & violenter suum spoliatorem eiciendi, ut si violenter eiectus ad preparandum amicos, & arma interposuit aliquod tempus ad recuperandā possessionē, ut est tex. cū glo. q̄ 3 singulari

singulari in d.l. 3. §. cum igitur. in uerbo incōtinenti.
 & inquit Bart. ibi. q. incontinenti dī fieri, cum primū
 quis potuit, quod intelligi debet arbitrio boni viri,
 attendita qualitate deijcientis, & qualitate temporis, ac
 etiā rei, qua quis vi spoliatus fuit; & ideo si esset unus
 nobilis, & potens, qui cum fauoribus aliorum poten-
 tum, possidentem vi spoliasset possessione alicuius ca-
 stri, ad quā recuperādā cum spoliatus egeret magno
 apparatu, & certū tempus sibi expectare necesse esset,
 tunc ipse diceretur incōtinenti facere, & recuperare,
 & non ex intervallo, cum aliis cōmodē attēta quali-
 tate personae, & rei spoliatorē illico expellere non po-
 tuisset. argumento l. continuus. §. cum ira. & §. item
 qui insulam. ff. de verb. obli. & hoc in casu fuisse videt
 Ioan. paulus, qui ex terra, & castro Soraneā a Bonifa-
 cio fuerat expulsus. ¶ Non aduersatur primū supra
 consideratum ad fauorem Bonifacii, nam ex quo cō-
 stat Ioan. Paulum, & successiue eius filiū iura potiora
 habere in dicto Castro Soraneā virtute concessionis
 iam diu factā a Carolo quarto, ac etiam ex eo, quod
 ipse Ioan. paulus fuit proximior Deyphœbo anti-
 quo, & ab illo hæres institutus, ut plenissimē demon-
 stratum est, sequitur, q. aliā inuestitura, & concessio-
 nes postea Bonifacio factæ etiam cum derogatione
 iurum d. Ioan. pauli ipsi obesse non possunt, tū quia
 125 † concessionēs posteriores semper intelligi debēt ci-
 tra præiudiciū alterius. l. 2. §. merito. & in §. si quis a
 principe. ff. ne quid in loco publ. c. suggestum. & ibi
 glo. extra de deci. optimus est tex. in c. dilecti. & in c.
 126 dudum. extra de priuileg. † & inquit Bal. in c. 1. extra
 de proba. circa princ. q. successores in imperio tene-
 tur seruare promissiones, & pacta a prædecessoribus
 facta: & ideo si unus Imperator concessit aliquā rē in
 feudū, successor non pot illud sine eā reuocare. Ias. in
 consi. 1. in 1. vol. & si hoc dicimus in feudo, in quo Im-
 perator directum dominium, & ciuilem possessionem
 retinuit, & quod dī sui natura reuertibile ad primā
 naturā, & magis reuocabile, q. sit illud, quod est sim-
 pliciter donatū, a maiestate rationis idem dicendū
 est de eo, quod Imperator alicui maxime ob merita
 simpliciter donauit, ut successor illud reuocare non
 possit, vt latē cōsultuit idē Ias. in cōf. 72. illustis quon-
 127 dā Princeps in 1. vol. ¶ nō enim licet Principi aliqūē
 suo dominio iam sibi acquisito priuare, nisi ex cā cō-
 cernente utilitatē publicā. d.l. item si uerberatum. ff.
 de rei vendi. l. lucius. ff. de cuiet. Bar. & alij in l. fi. C. si
 3 ius, vel util. publ. canonistæ cōiter, & ibi latē exami-
 nauit in c. quæ in ecclesiariū. post Inn. de consi. & ple-
 nē hī per Ias. in consi. 93. quanta mihi iniustitia. per to-
 tum, lib. 3. † & pulchrē hī per Oldr. in consi. 237. qui in
 128 casu, quo concessio facta esset titulo donationis, uo-
 luit Principē non posse alteri in feudū concedere, &
 si concesserit, tunc primo præiudiciū non inferatur, ut
 ibi in vlt. col. idē voluit Ruin. in cōf. 18. lib. 1. & faciūt
 not. per Bal. in c. 1. de valal. decrep. eta. & in prælud.
 feud. in 5. diuis. & in c. 1. de eo, qui sibi, & hered. verfi.
 sed statim opponitur. & in l. qui se patris. col. 10. C. un-
 de liber. & in l. 1. ff. de constit. princ. & in c. nouit. post
 glo. extra de iudic. & per Alex. in consi. 203. col. 3. in
 6. vol. & dicit Ruin. in consi. 38. col. pen. lib. 1. q. con-
 cessionēs factæ ad præiudiciū feminarū, & suorū de-
 scendentium, quibus ex aliis inuestituris, ius fuerat iā
 acquisitum, illis nō præiudicant: & ideo in primis cō-
 siderando renouationē factā Bonifacio per Maximili-
 anū Imperatorē, dico illam Io. paulo, & successiue
 eius filio nocere non posse, nec debere per iam proxi-
 129 mē dictā, ac etiā † quia fuit subreptitia, & pñr ipso iu-
 re nulla. ad c. super literis, cū materia. extra de rescri.
 l. 2. l. & si legibus. C. si contra ius, vel utilit. pub. ipse. n.
 Bonifacius exposuit, Deyphœbū de Lupis Marchio-

nem Soraneā decessisse condito testamento in-
 do 3 Statuta Parmæ confecto, & sine legitimo
 de, cuius appellatione hæres ab intestato continetur.
 l. 1. §. de illo. ff. pro socio. l. legitimē. de verbi sig-
 tamen vtrūq. falsum est, quia Deyphœbus con-
 factō testamento valido, & solenni, in quo hære-
 mæ locum non habebant, de quo iam sapē dī-
 itē in casu, quo testamentum non fecisset, cum
 mo hæredē mortuus est, videlicet relicto Io. paulo
 ex Io. Baptista nepote ex sorore, qui, alijs pro-
 ribus non existentibus, ab intestato illi de iure
 dere poterat, vt in l. si pater. C. communia de
 auth. post fratres. la. 2. & in corpore, vnde sumit
 de legit. hæred. & q. erat in gradu proximior ip-
 phœbo, q. esset do. Bonifacius, vt ostēsum est.
 etiā expressit, dicēdo terrā, seu marchionatum
 neā esse feudum, & iure feudi aliās concessum
 cum tñ pleno iure, & ex causā donationis con-
 facta fuerit, veluti latius supra probatum fuit.
 Bonifacius falsum exposuit, dicens se esse pro-
 rē ipsi Deyphœbo, & de iure feudū ad ipsum de-
 tum esse. Et quāuis Maximilianus concessit
 cio feudū prædictum de plenitudine potestatis
 se Imperator vsus fuit plenitudine potestatis
 stentibus, & præsuppositis narratis ab ipso Boni-
 130 pro veris. Præterea † clausula suppletes de plen-
 ne potestatis & c. solum operatur in his, & super
 sunt de iure positio. c. propositi. de concessi. p.
 non autem ad præiudiciū illorum, quæ sume-
 sita ex contractu cum Principe factō, vt voluit
 de Castr. post Bald. in l. digna vox. C. de legiti-
 tē habetur per Iasonem in consi. 233. in 2. vol. l.
 cul. in tit. de legato. §. nunc ostendendum est. no-
 ta, q. clausula. & ibi Bal. in uerfi. clausula imp-
 tes & c. per Alex. in consi. 63. in 1. vol. cum
 rescripta. C. de precibus imper. offer. c. rescrip-
 q. 2. Præterea concessio, seu inuestitura facta
 ratore Carolo quinto Bonifacio de anno 1524
 131 re non potuit rationibus premis, fac etiam
 se Carolus noluit per ipsam suam inuestiturā
 faceri imperij, & quorumlibet aliorū aliquod
 præiudiciū notabile, & magnum, non autem
 itā clausulam debet dici exceptum modicū præ-
 iudiciū, per gl. in l. 2. §. si quis a Principe. in reuoc.
 uerit. ff. ne quid in loco publ. & idē c. rescripta.
 quod non lædat. nā per appositionem istius clau-
 sulae, si quis a Principe. in reuoc. uerit. ff. ne
 citra præiudiciū, vel sine præiudicio, videtur
 re de mente Principis, q. ipse nō intendit velle
 ius iam alteri quassitum, vt pulchrē habetur per
 in consi. 237. circa finem. ¶ Et inquantum Car-
 Quintus concessit castrum Soraneā tanquam
 132 lutū, vt exposuerat ipse Bonifacius, dī subrepti-
 quoniam non potuit dici illud tanquam feudum
 fer deuolutum, cum feudum non esset, sed iure
 diali, & titulo donationis spectaret ad marchio-
 Soraneā, & deinde ad Ioannem paulum, & successi-
 ad eius filium iure hereditario ex testamento
 phœbi, † & verbis Imperatoris, q. esset deuolutum
 sacrum imperio, non est standum, cum ageretur
 graui præiudiciū alterius. hoc est Ioannem paulum
 clarant Doctores limitando tex. in clem. 1. de
 tio. & ipsemet Carolus noluit per suam inuesti-
 alicui præiudiciū fieri, ut supra. ¶ Adde, q. Car-
 motus fuit ad inuestiendum Bonifacium ex eo
 ipse exposuerat se habuisse cessionem iurium
 dam proximiorum Deyphœbi antiqui, videlicet
 Galeatio, & Francisco, sed non constat, videli-
 fertos cedentes fuisse proximiores, & dato, q.
 proximiores fuissent, hoc non debuit esse in
 133 sideratione, ex quo Deyphœbus decessit con-
 testamento

relemento, in quo instituit Ioan. paulum sibi cōiun-
ctū, & si sine successione testamentaria cessat ius proxi-
mitatis, quādiu la. 2. ff. de acq. hare. & ibi Bal. & alij.
Et licet Ioan. paulo, & successore eius filio multum
aduerari uideantur literæ inuestiturae à Carolo quin-
to de anno 1534. ipsi Bonifacio erant ad iudiciū d. Ioan.
pauli concessæ, tamen ex quo fundare fuere super in-
uestitura, & concessione Maximiliani, ex qua nullū ius
acquisitū fuit Bonifacio per fā dictā, sequitur, qd hęc
inuestitura à Carolo concessa iudicare Ioan. paulo
non potuit, cū intentionis Caroli fuerit nullis ius ha-
bentibus iudicare, sed Ioan. paulus ius maximum so-
ueat, nihilque nisi falsū ei imputari potuit, ergo di-
cendum est ipsius Ioan. pauli saluum esse, uel saltē rē
debere dici redactā ad ius cōmune, ut de iure cogno-
scendū sit, quis iustus induat arma. Præterea quē iam
prius, ut relātū fuit, ipse Carolus V. Io. paulo in ple-
nissima forma, & ex certa scientia cōfirmauerit iura
sibi tam ex testamento, q̄ ex concessionibus antiquis
acquisita ē in amplissima forma, illi cōcedendo mar-
chionatū Soranæ iure homagij, tēgo nō debuit po-
tēta idem Carolus à gratis, & concessionibus ab
eo factis recedere, quia decet beneficiū principis per-
petuo esse mansurū. c. decet. de reg. iur. in 6. l. fin. ff.
de consi. p. nec licet mutare consiliū in alterius detri-
mentū, etiam de plenitudine potestatis. c. mutare. de
reg. iur. in 6. & quod semel placuit, amplius displice-
re nō potest. quod semel. eo. tit. & lib. cū ijs, quæ uo-
luit Paul. de Cast. in d. l. digna uox. & Bal. in cons. 273.
279. 297. & 299. lib. 3. ¶ Et quāuis narratū fuerit pro
parte Ioan. pauli de quadā asserta concordia cū Boni-
facio inita, tū ex quo Carolus V. motu proprio con-
cessit, per hanc clausulā censetur sublata, ac purgata
omnis iniurē. c. si motu proprio. de præben. in 6. &
tāto magis, cum ipse Carolus ex certa scientia, & de
plenitudine potestatis dictā concessionē fecerit per
eā, quæ iam dicta sunt. ¶ Nec obstat, qd Carolus in sua
ultima inuestitura facta Bonifacio motus fuerit ad p-
iudicandum Ioan. paulo ex pluribus iustis causis, de
quibus habetur l. literis suis, & sic uidetur, qd finis in
causā quo principi iudicare alteri, & auferre ius et-
iam quādiu licitū fuit, ut in locis supra allega. & per
scriben. d. l. c. si contra ius, uel util. pub. & in d. c.
quæ in ecclesiā, quia respondetur, qd Io. paulus, &
Deyphoebus eius filius semper fideles fuerunt suę ma-
iestati, & licet Carolus fuerit à maleuolis malē, &
iniuste informatus, tamē huiusmodi informationes
Deyphoebo nocere non debent, nisi ueræ esse appa-
reant, et in crimine læsæ maiestatis, ut in extrauagati
ad reprimendū cum ijs, quæ ibi uoluit Bar. in glo. in
ver. asserunt. & præambula semper legitima citatio-
ne, & non aliter, ut in d. extrauaganti. Et quāuis dica-
tur, ipsum Ioan. paulū de dicto crimine læsæ maiesta-
tis fuisse dānatū, & hac de causa iussē dicto marchio-
natu priuatū, tamē, ut dictū est, de aliquo crimine læ-
sæ maiestatis legitimē non apparuit, & minus consti-
tit de illo crimine Io. paulum saltem legitimē fuisse
dānatū, nec istud pro firmo præsupponit Ruin. qui
enunciatiue loquutus fuit in d. cōsi. in 9. col. vers. præ-
terea &c. ibi accedit etiam, quia, ut asseritur, ipse fuit
ex crimine læsæ maiestatis iussē priuatus &c. Nec est
uerisimile ab ipso Ioan. paulo illud perpetratum esse,
tū qd dicitur super illo processum esse, tunc Io. pau-
lus erat in ætate pupillari constitutus, nec adhuc age-
bat xij. annū, & ideo p̄ illū de huiusmodi crimine læ-
sæ maiestatis procedi non potuit, cū in talem crimē
illud cadere non possit, ut in d. extrauagan. ad repri-
mendū gl. Bar. in uerbo conditionis. l. impuberē. ff.
de furt. l. 1. §. impuberes. & in l. excipiuntur. & ubique
scrib. ff. ad S. C. Sylla. t̄ puer enim non agens xij. annū,

uel illū nō excedens nō censetur doli capax, et si pro-
ximus sit pubertati, ad effectū puniendi illū corpora-
liter, qm̄ secundū Bal. in d. l. excipiuntur. impubes, seu
puer quoad hoc, ut de crimine cōmissio in faciēdo pu-
niri possit, debet distare à 14. anno per sex menses cir-
citer, ut ibi per Bald. t̄ Quinimō impubes, seu doli
capax qm̄ de crimine puniri potest, nō est puniendus
pœna mortis, ut inquit Bal. in d. l. 1. §. impubes. Alex.
in cōf. 160. redemptoris & c. uis narratis in themate
lib. 7. Bal. in l. et si tenerior. col. 3. & ibi Salic. C. quib. ex
cau. inf. irrog. t̄ si itaq; puer minor 12. uel 13. anno
puniri nō potest pœna publici delicti, qm̄ quoad hūc
effectū nō censetur doli capax, ut supra, & l. unica. C.
de fals. mone. ergo nec illius bona ratione criminis
publicari debebunt, cū ad penā principalē accessoria
sit bonorū publicatio. l. 2. in fi. ff. de bon. dāna. & ibi, &
C. eod. per totū. Nec ex eo, quod Ioan. baptista d. Io.
pauli genitor cōmiserit, ut p̄nditur, crimē læsæ ma-
iestatis, & de illo fuerit condemnatus, filius, hoc est
Ioan. paulus priuatus est castro, seu marchionatu So-
ranæ, quod habuit ex successione non sui patris, sed
Deyphoebi testatoris, ut iā dictū est, qm̄ t̄ tex. in l. quil-
quis. C. ad leg. iul. maiest. qui priuat filios suis etiā bo-
nis, & successione ē extraneorū. & c. felices. de pen.
in 6. procedit, qm̄ crimen læsæ maiestatis immediatē
cōmittitur in personā Principis, uel imperij Romani
principaliter, aut suorū consiliariorum, qui stant ad
latūs Principis, secus autem, qm̄ illud cōmitteretur
in aliis capitibus legis iuliæ, ut not. uoluit Alex. in d. l.
quilquis. in apol. ad Bar. & ibi Sal. & Cy. & est tex. nor-
iuncta gl. in l. corū. ff. ad l. iul. maiest. ubi filij damnato-
rū de crimine læsæ maiestatis, nō priuantur successio-
ne, & gl. ibi dicit illū tex. loqui, qm̄ quis damnatus fuit
ex eo, quod alia capita legis iuliæ maiestatis cōmiserit,
sed tex. in d. l. quilquis. & in l. 1. C. de bon. liber. loquitur
in casu, qm̄ aduersus Imperatōrē, uel repub. princi-
paliter, & immediatē cōmissum esset, ut est de mente
Bart. in extraua. qui sint rebelles. in uer. rebellando. &
glo. in d. l. 1. C. de bon. liber. Sal. & alij in d. l. quilquis.
Sed in casu occurrenti Ioan. baptista principaliter, &
immediatē non cōmiserit aduersus personā Imperato-
ris, uel Principis, seu suorū procerum huiusmodi cri-
men, & minus ipse Ioan. paulus, ergo dici non potest
ipsum Ioan. paulū effectū indignū, seu priuatū fuisse
dicto castro Soranæ. Ex quibus omnibus satis clarē
constare uidetur de bono iure dicti Deyphoebi iunio-
ris, & de non iure do. Bonifacij. ¶ Verū cū fiscus etiā
p̄ ipsum do. Deyphoebum insurrexerit, asserens dictū
castrū Soranæ, & omnia bona, quæ habuerunt Ioan.
baptista, & Ioan. paulus eius filius, ad camerā fiscalē
deuoluta fuisse ob p̄dictū crimen læsæ maiestatis ab
ipsis de Lupis cōmissum, propter quod per Reuerēd.
Cardinalē Sadonensem & processus formatus, & sen-
tentia quædā condemnatoria, publicationisq; bono-
rum p̄ illos de Lupis lata dicitur, adhuc pro defensio-
ne iurium, q̄ illustis do. Deyphoebus iunior in dicto
castro, seu marchionatu Soranæ habet, aliqua cōtra
fiscū rescribenda esse censui, & aliorū clarissimorum
aduocatorū, qui cōsultissimē, & optimē super his re-
sponderunt, uestigijs inharēdo, dico in primis, qd as-
serto processui, & sententiæ condemnatoriæ, publica-
tionisq; bonorum quamplurima uidentur obflare,
t̄ nā dicta sententia & si reperiat lata, tamē ex defe-
ctu iurisdictionis, & incōpetentiæ dicitur esse nulla.
arg. l. si. C. si à non compet. iud. quę nullitas operatur,
ut sententia huiusmodi nunquā transeat in rē iudica-
tā, cum de huiusmodi nullitate q̄cunq; opponi pos-
sit, ut est glo. singul. in clem. unica. in gl. si. de sequest.
posse. & in d. Alex. in cōf. 77. vol. 2. in 4. col. & in l. de
pupillo. §. qui opus. ff. de noui oper. nūc. Roma. in l. 1.
q 4 col.

- col. 12. ff. de arbitr. & scrib. in clem. ut calumniis. de re iudic. cum aliis infinitis. Et q̄ dictus Reuerend. Sadonenſis iurisdictione caruerit, perpenditur ex eo, qd̄ ipſe ut delegatus cognouit, & ſententiam q̄ abſentis tulit, ut ex tenore ſententiæ apparet, † & de delegatione ſibi facta nō conſtat, igitur uerū erit dicere ipſum caruiſſe iurisdictione delegata, ſibi q̄; iſtud aſſerēti nō eſſet credendum, ut in c. cum in iure peritus. extra de offic. deleg. & ibi latē habetur per doct. maximē moder. & inquit Bal. in l. ſi. pen. col. in ſi. C. de re iudica. q̄ quādo proceſſum fuit contra abſentem cōtumacem, iurisdictione delegata nō præſumitur, vt uoluit Innoc. in c. innotuit. de eo, qui furtiuē ordi. ſuſcep. † & in tantum pro illa non præſumitur, q̄ ſi eſſet et Cardinalis, qui diceret ſe delegatum fore, illi nō eſſet fides adhibenda, ut affirmant Archid. & Card. Alex. in c. nobiliſſimus. 98. diſtin. refert, & ſequitur do. Felin. poſt alios.
- 144 in d. c. cum in iure. † licet credatur Cardinali aſſerenti ſimpliciter ſe legatum eſſe, ut inquit gl. in d. c. nobiliſſimus. quoniam aliud eſt affirmare ſe legatum ſimpliciter, quo caſu ſolum cenſeretur legatus quoad poſteſtatem ordinariam, quia nulli præiudicium irrogaretur, aliud ſi diceret ſe delegatum, ut inquit Felinus in d. c. cum in iure. † ex quo inferitur, q̄ ſi Cardinalis affirmaret ſe legatum eſſe cum poſteſtate exercendi illa, quæ dicuntur Papæ reſeruata, & quæ ſolent ſibi cōcedi de iure ſpeciali, iuxta tex. cum ibi not. in c. quod translationem. de offic. leg. certē tunc nō eſſet illi credendum ſine literis, per prædicta, ut expreſſe uoluit Bal. in l. ſi qua per calumniā. in ult. col. C. de episcop. & clericis: & in hac ſpecie loquitur rex. in l. unica. C. de mandatis principum. ut ibi per Bal. Ex quibus † in ſero etiam, q̄ & ſi de delegatione, & mandato eſſet credendum Cardinali, ſeu alteri, non tamen credendum illi eſſet, quod habuerit poſteſtatem, & facultatē publicandi bona delinquentis, niſi conſtaret per literas ſpecialiter commiſſum fuiſſe, quia facta delegatione cauſæ criminalis, non dicitur demandata bonorum publicatio, niſi hoc ſpecialiter mandatum fuerit, ut notabiliter uoluit, & declarat laſ. in conſi. 46. pro fiſco regio. Et ex prædictis declaratur illud dictum ſingulare gl. in d. c. nobiliſſimus. quod de legatione creditur Cardinali. Item inferitur etiam, quod do. Reuerendiſ. Sadonenſis malē per ſuam ſententiā bona dictorum Ioan. Baptiſtæ, & Ioā. Pauli declarauit publicā eſſe, ſeu publicata fuiſſe, ex quo ſpecialiter iſtud ſibi commiſſum fuiſſe non conſtat. Quod eſt in propoſita ſpecie notandum. Et † in tantum pro delegatione facta non præſumitur, q̄ etiam ſi interuiſſet diuturnitas temporis, quæ forſe in caſu occurrenti al legari poſſet, tamen nō eſſet pro ſententiā cōdemnatoria, & publicationis bonorum præſumendum, quæ lata eſſet ab aliquo tanquam iudice delegato, niſi expreſſe de delegatione, ſeu de cōmiſſione per literas appareret. Quoniam cum delegatio non ſit aliud, q̄ mandatum quoddam, ut in c. cum dilecta. d. c. cum in iure. & per totum de offic. deleg. & per totum de reſcrip. ſequitur, quod ex diuturnitate temporis nō præſumetur in dubio pro delegatione, quia † ex diuturnitate temporis nō præſumitur mandatum, ut fuit dictum originale. Bal. in l. 2. C. ſi ex falſis instrumentis. & l. 1. col. 2. uer. ſed pone. C. de rebus alie. nō alienā. ſequitur Alex. in l. ſciendum. col. 5. ff. de verb. oblig. & in l. qui in aliena. ff. de acquir. hered. & hac ſententia cōmuniter eſt recepta: & quid do. Felinus i d. c. ſicut. col. 15. in 2. limitatione, uideat contrariū uelle, remittendo ſe ad ea, quæ uoluit Ioan. de Imol. & doct. alij in d. c. cum in iure. q̄ circa iſtud nihil dicunt, ſed ſecundū eundē Felin. in d. c. ſicut. de hoc clariſ, & expreſſius habetur in practica Papien. in uer. ſententiā. uer. uſaq̄;

lite conteſtata, tamē ex mente ſcribentium in iure. prior opinio uerior uidetur, maxime ſet proceſſum, & ſententia lata eſſet cōtra abſentem, qui nunquā comparuit, ut habet per Imol. i d. c. iure. & per Bal. in d. l. ſi. in ſi. pen. col. C. de re iudica. ego iſtud corroboro, cōſiderando rationem, q̄ iudicium eſſe nullū cenſetur, q̄ eſt factum cum procuratore, qui nullū habuit mandatum, ſecundū Bal. in l. licet. in 2. col. C. de procuratoribus. q̄ iudicium debet cōſtare ex tribus perſonis, ſc. ex iudice, actore, & reo. c. forus. c. aliis. de iur. iur. habetur in rub. C. de iudiciis. ſed falſus tor nō gerit uicē alicuius perſonæ. d. l. licet. ergo una perſona, quæ eſt de ſubſtantia iudicij, quæ iudicium ſit nullū, arg. l. Iulianus. §. ſi quis reus exhib. codē modo ergo dicendum erit in mandato gatorio, nam quando nō conſtat de delegatione cit perſona iudicis, quæ eſt de ſubſtantia, ut ſi go iudicij debet dici nullum, ut eſt de iur. iur. ibi, cum dicatur eſſe de ſubſtantia iudicij perſonæ, ſicut perſona actoris, uel rei. Quare quod ſumendum mandatum, non erit differentia in curatorem, & iudicē delegatum, & ideo ſi diuturnitate temporis mandatum procuratoris ſumitur, ita nec mādātū iudicis delegati, cum utroq̄ militet ratio, quicquid dixerit Papienſis ſua practica. in uer. ſententiā, quia illa ratio cōſiderata, quare ſententiā lata tanquā a delegato, rē diuturnitate tēporis ualeat, militat etiam procuratoris, ut ex diuturnitate tēporis debet ſumi, ſed conſequeſ eſt falſum, quia mandatum ratoris ex diuturnitate temporis nō præſumitur dictum eſt, & uoluit doc. cōmuniter, ergo & dens, uidelicet, q̄ ex diuturnitate temporis dato delegatorio ad ualiditatē ſententiæ præſumitur dicunt enim Papienſes, q̄ ſi ex diuturnitate tēporis nō præſumeretur in dubio pro mādātō delegato ſequeretur magnum abſurdum, q̄ multi pro multaq̄ ſententiā delegatorij iā diu late com. & nullæ eſſent, igitur ne iſtud abſurdum ſequatur diuturnitate temporis præſumitur, q̄ iudex, quam delegatus proceſſit, & iudicauit, mandauerit. Sed attenda hac ratione, idem dicendum q̄ cū falſo procuratore in iudicio fuiſſet proceſſus & lata eſſet ſententiā, quia niſi præſumeretur dato ex diuturnitate tēporis, multi proceſſus, multi ſententiæ lata interuenientibus falſis procuratoribus eſſent nullius momenti. d. l. licet. & tamē nō eſt huiusmodi abſurdum, ex diuturnitate temporis tum procuratoris in dubio non præſumitur, ut dictum eſt: ergo idem dicendum eſt in mandato delegati, & ſic ratio Papienſium retorquetur ad ſurdum prædictum in iudice delegato nō ſumendum, ſicut nō attēditur in procuratore, & tria pariter dictū abſurdū reſultare poſſet. q̄ Alex. etiam proceſſus, & ſententiā d. Reuerendiſ. Sadonenſis laborat, nam † de ſubſtantia, & tanquā caput & ſententiæ eſt citatio, inſtit. de poena temerarij §. omniū. Bar. in l. prolatā. C. de ſenten. c. qm̄ cum ibi not. extra de probat. clem. paſtoralis. d. l. iudica. † & paria ſunt non citare, uel citare, & legitiē, aut forma eius nō ſeruata, ut habetur in l. 1. col. 2. uer. ſed pone. C. de rebus alie. nō alienā. & ibi omnes extra de iudiciis, ſed † inter alia, quæ ualiditatem citationis requiruntur, eſt, q̄ qm̄ citatur extra locū iurisdictionis, eſt neceſſe, ut p̄ ad locum, in quo degit. Bar. in l. 3. §. preterea. col. 1. damn. in ſec. Card. in conſi. 113. reſpōdēdo ad q̄d. d. l. paſto. † uel ſi ad locū, i quo citatio fieri debet, reſ tutus acceſſus, tūc quis citatus eſſet, ſecundū 153 habet in extrauag. ad reprim. & l. cle. 1. de iudicij

modo iudici ex actis prius constaret, qd ad locū nō esset tutus accessus per ea, qd uoluit Bald. post Guliel. de Cuius in l. i. qua per caluminiā. col. vi. C. de epif. & cler. per Alex. in cons. 206. viso themate. lib. 2. & melius p ea, que ponunt scribentes, & Fel. in c. qui frequenter. §. pōtuit liē nō cōtestata, nec iudici assenti locum nō esse tutum, & ad illum non dari tutum abcessum, credendū est, quia de actis, seu de ijs, quæ debent esse de actis iudici nō creditur. d. c. qm cōtra. extra de probationib. & argumento c. cum a nobis. de testibus. & si citi etiā not. per Bal. in d. extrauagan. ad reprimen. in uerbo per edictū. ¶ Nec potuit contra d. Ioan. Baptista, & Ioan. Paulum prefatus Reuerendiss. Cardinalis procedere, & sententiā ferre vigore monitorij facti contra Thomā, & Gallum de Foijis, illiq; adherentes, qd omnes sint excōmunicati, & pro rebellibus habeantur, quia de dicto monitorio in processu non appareat, nec de illo debuit prestari fides prefato Reuerendissimo, nam hoc tenderet ad prauiudiciū magnum dicti Ioan. Baptista, & Ioan. Pauli per ea, quæ habentur in l. one in cons. 46. col. 3. uerū. secundum re spondetur, & arg. d. c. quoniam contra. cum similibus. Præterea quauis de d. monitorio constare posset, tamē uirtutis illius nō potuit contra eos pcedi, cum ad eorum notitiā nō peruenerit, igitur excusati censentur per ea, que uoluit Bar. in l. i. in fin. ff. de receptato. Roma in cons. 373. l. 2. §. sed etenim. ff. de incendio, ruina, nauis. l. metrodori. ff. de pœnis. & clar. hū in materia nostra per Oldr. in cons. 270. in qōne & c. col. 3. Rursus quauis fortē potuerit cōtra ipsū Ioan. Baptista patre pcedi, non tamē contra Ioan. Paulum eius filium tunc in puerili etate constitutum, arg. l. uincit. C. de falsa moneta. & in extrauagan. ad reprimen. ibiq; Bar. in uerbo conditionis, & plenius supra dixi. ¶ Adde, qd licet pater, hoc est Ioan. Bapt. de dicto crimine læsæ maiestatis condemnari potuerit, & fortē bona illius publicari, nō tamē huiusmodi publicatio extēdenda ad bona propria ipsius Ioan. Pauli, minusq; ipse Ioan. Paulus debet dici priuatus, seu punitus ob crimē paternū, quicquid dicatur in l. quisquis. Cad. l. iul. maiest. quoniam Ioan. Baptista non incidit in primi caput criminis læsæ maiestatis, sed in aliud, cum ipse machinatus non fuerit aduersus personam principis, uel imperij principaliter, aut cōtra illos, qui censentur quodāmodo pars sui corporis, de qbus loquitur tex. in d. l. quisquis. sed quādo qd in aliquod aliud caput criminis læsæ maiestati incidit, iuxta tex. in d. l. i. 2. & 3. tunc poena illius criminis nō debet ad filios, nec ad alios extendi, ut uoluit glo. in l. eo rum. per illum tex. ff. ad l. iul. maiest. & in l. i. C. de bonis liber. Alex. in d. l. quisquis. in addit. ad Bar. & ibi Sali. Cyn. & alij cōmuniter, & est de mente Bart. in extrauagan. qui sint rebelles. in uer. rebellando, & in d. l. eo rum. & clarius dixit idē Bart. in l. eū. qui. ff. de interd. & elega. qd si filius iure proprio, & nō ex persona patris habeat feudū, uel alia bona, illis ob delictum patris, cuius bona essent rōne criminis publicata, nō priuatur, qd filius non debet portare iniquitatē patris. C. nescit pro patre, secus fortē esset in feudo paterno, uel quod ad filiū deueniret, aut deuenire posset mediāte psona patris, per ea, quæ hntur in l. si finita. §. si de uicigil. ff. de dam. infe. & p feudistis. in c. i. si ual. salus feudo priuatur, ubi concludunt, qd propter crimen læsæ maiestatis cōmissū a patre filius feudo priuatur, arg. d. l. quisquis. nam debet intelligi in feudo, quod a patre ad filiū peruenire posset, uel etiā in feudo antiquo, secus si esset feudum propriū ipsius filij, qm ob crimen læsæ maiestatis patris filius non debet priuari, quādo tale crimen non esset principaliter cōmissum in personam principis, aut imperij Romani,

nel prout dicitur in d. l. quisquis. per p̄dicta. Sed Ioan. Baptista fuit dānatus cū publicatione bonorū ob asseritum crimē læsæ maiestatis, quod personā principis principaliter non tangit, nec personas, de qbus in d. l. quisquis. igitur & c. Præterea ipse Ioan. Paulus d. castrū Sorane nō hēt iure feudi, sed merē iure hereditario, & allodiali ex institutione facta à Deyphoebo, qui ple no iure erat dominus uerus dicti castrū, quod ad eum peruenerat ex donatione simplici aliās facta suis p̄de cessoribus per Carolū quartū, ergo nō debuit illo priuari ob delictū sui patris, quāuis dicere largē cōtine re crimē læsæ maiestatis, ex ijs, quæ habentur per Alex. in d. l. quisquis. & per glo. in d. l. corū. cum alijs iam allegatis. ¶ Et quauis multifariā etiam posset de uitio dicti processus, & sententiæ prefati Reuerend. contra Ioan. Baptista, & eius filiū Ioan. Paulum minorē ostē di, tamē quia alijs sum occupatus negocijs, ac etiam quia ab alijs clarissimis aduocatis, ut mihi relatu fuit, multa super illius inualiditate dicta fuere, ulterius su per hoc non insistā. Solum nō omitam, qd pro parte nisi præsupponitur, uidelicet, qd nedum Marchionatus Sorane, sed etiā oīa alia bona stabilia adiacētia, & quæ tenet, & possidet D. Deyphoebus iunior sint, & esse intelligatur feudalia, & cōnexa dicto castrū Sorane, & de illis iudicandū sit, put de dicto castrū, adeo qd in casu, quo castrū diceretur ad fiscum deuolutum, censerentur etiā alia bona stabilia cum illo transire, tanq sub inuestitura facta illis de lupis cōprehensa, ut ex pluribus uerbis dictæ inuestituræ inferri potest. Verum multa respondendo huic præsupposito dici possent, & præcipuē, qd in dubio semper bona præsū menda sunt allodialia, nō aut feudalia, & dicenti esse feudalia incūbit onus pbandi, si is, qui inquit illa esse allodialia, in possessione reperitur, ut in c. i. §. defuncto si de feudo fuerit p̄trouersia inter do. & agna. ubi filia, qd dicit feudū esse allodialē, in illius possessione remanere debet, donec pbatū fuerit illum esse feudalem, uel allodiale, sed cessante p̄batione hinc inde, filia p̄standū est iuramentum pp̄ præsumptionē, quæ est pro ea ratione possessionis. Nec refragatur text. in d. c. i. §. inter filiā. quia loquitur, quādo esset quæstio inter filiā, & agnatos, qui sub antiqua inuestitura feudi cōprehensi erant, pro qbus in dubio præsūmendum est, ne cōingat rem in casu, quo illa feudalis esset, ad filiam contra naturā feudi peruenire. Secus si contentio esset inter filiā, & dominum feudi, qd tunc magis præsūmendum est pro filia, qd res sit allodialis, ut in d. §. defuncto. ergo idē, & magis dicēdū esset, quādo quæstio esset inter illum, qui esset heres, & fiscum, qui ratione criminis diceret feudū ad se deuolutū esse. Nec obstat text. in c. i. §. sacramētum. de consuetudine recti feudi. qd loquitur in casu diuerso, uidelicet nō qd esset cōtentio, an res esset feudalis, uel allodialis, sed num esset de feudo facta inuestitura, nec ne: & hic nō est casus noster, & facit tex. in c. i. de cōtentione inter do. & fidelē, de inuestitura. Accedat etiā, nam glo. §. & doc. cōiter dicunt feudū in se cōtinere quandā seruitutē, ut vī probare tex. in c. i. ferē circa si. in quibus causis seu. am. ut. ueluti etiā dicit de iure patronatus, ut in c. significauit. de testibus. glo. i. c. p̄ mētis 16. q. ult. & in c. cum Bertoldus. in uer. quod iure. de re iudica. At in dubio nō præsūmū, qd res subiaceat alicui seruituti, sed qd sit libera, ut in l. altius. cum glo. & in sequenti. C. de seruitu. & aqua. ergo & c. Sed quid ultra? ne uestibus alienis uidear me uelle induere, & ut unicuique dimittam, quod suum est, de hac materia melius, qd ceteri, pertractat clarissimus iureconsultus dominus Nicolaus Bellonus in suo cons. 9. incipien. in causa castrū, & bonorum & c. qui hinc inde allegando tandem consiliuit pro parte, qd in dubio bona præsūmantur

sumantur esse allodialia, etiā in fortioribus terminis, cū in specie, in qua p̄sultit, quā plures aduerfarentur p̄sumptiones illis, qui dicebāt esse allodialia, & ne sim
 158 merus relator, eius dicta inspici possunt. ¶ Alias rōne etiā vī, fīscum agentē possessorio recuperandā repel-
 lendum esse, cum factō, & contractu suo quodāmo-
 do saltem mediātē à possessione, quam alias habuisse
 prætēdit, cecidisse dicatur. Nam considerandū est, q̄
 post mortē Deiphœbi antiquioris de d. Marchiona-
 tu inuestiti fuerunt Illustres coniuges do. Giliberta,
 & dominus Iulianus medices, qui ex cōcessione ipsis
 facta à p̄sidentibus fīscalibus cū approbatione Sena-
 tus Mediolani d. Marchionatū iuste, & cum titulo re-
 nuerunt, & possederūt, in cuius poss. fīscus, à quo cau-
 sam habuere, prius fuerat, deinde solutis scutis vigin-
 tiq; millibus per Ioan. Paulum p̄fatis Illastribus
 cōiugibus uirtute cōpositionis inter p̄dictos Illustres
 coniuges ex una, & Ioan. Paulum ex altera facta ap-
 probātē, & consentiente fīscō, & uolente dictū Marchionatum spectare, & pertinere ad Ioan. Paulum vir-
 tute dicta transactionis, in qua auctoritas tunc p̄si-
 dijs, & totius Senatus Mediolani interuenit, put in li-
 teris desuper cōfectis dī cōtineri, ipse Io. Paulus ex d.
 causa, & ex titulo oneroso, & cū bona fide semper ex
 post factō, & post eius mortem Deiphœbus iunior te-
 nuerūt, & possederūt Marchionatū, & alia ad illū p̄ti-
 nentia: quo fit, ut si in p̄sentia fīscus cōtra Deiphœbū
 uelit agere possessorio restituendā, seu recuperandē, ob-
 tinere nō possit, cū factō, & cōtractu suo saltē media-
 to à dicta possessione cecidisse dicatur, per ea, quæ ha-
 bentur per canonistas in c. reintegranda. 3. q. 1. & per
 Soc. in d. l. rem quæ nobis. ff. de acqui. posses. & in 2. q.
 principia. ibi q̄nto dubitatur. cū ijs, quæ latē ponit ibi
 in 4. q. & per Alex. in consil. 92. uol. j. col. 2. & quamuis
 istud remediū detur cōtra illum, qui rem possidet cū
 titulo, & bona fide, ut habetur per Socin. in d. l. rem
 quæ nobis. in 4. q. per Calder. Anto. & alios in c. cum
 ad sedem. & in c. sc̄pe. de restitut. spoliat. tamen non
 datur illi, qui ex factō suo à possessione cecidit, per
 scribentes in locis proximē allegatis, & per Alexan-
 drum in consil. 92. in 5. volum. Hæc ad ostendendum
 bona iura, quæ p̄fatus dominus Deiphœbus in di-
 cto Marchionatu, illiusq; pertinentijs habet, satis, su-
 perq; dicta esse existimo. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Feudi concessio, & uasallitium arguitur ex reservatione fidelita-
tis, homagij, & similitum.
- 2 Subrogatum sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur.
- 3 Concessio, in qua fit mentio de alijs concessionibus prius diuersis
personis factis, & à quibus illa derivationem habuit, cū eisdem
qualitatibus intelligi, & à dictis concessionibus sumere origi-
nem & naturam censeri debet.
- 4 Feudi concessio, nō autē donatio, nec pleno iure fieri censetur ab eo,
qui rem concessam in feudum, & iure feudi habebat, etiam si in
concessione uerbis donationem importantibus fuerit usus.
- 5 Feudatarius absq; licentia domini sui potest alium uasallum face-
re rem feudalem in feudum dando.
- 6 Oldra. in consil. 159. in quo uoluit donationem esse, & non feudi
concessionem, quando fuit facta concessio per uerba damus, do-
namus, tradimus ex causa donationis declaratur.
- 7 Verbum donare etiam ad dationem ob causam factā referri p̄t.
Ac etiam ad feudi concessionem, nu. 10.
- 8 Verba in concessione, et privilegio principis sunt largē intelligēda.
- 9 Concessio in feudum dici potest donatio.
- 11 In materia feudali, & quæ sui natura nō est ad heredes extraneos
transitoria, appellatione heredum, & successorum descendentes,
& liberi, qui sint heredes, comprehenduntur.
- 12 Nisi dictum esset pro se, & heredibus, & successoribus quibus-
cunque.

- 13 Quid si adiectum esset, & cui, seu quibus illa dederint, &
causam habentibus, & quomodo hæc uerba sint intelli-
& operentur.
- 14 Verba semper in dubio, secundum materiam subiectam
ligenda, & restringenda.
- 15 Feudum nouum non tranfit, nisi ad nominatos, & com-
munitura, eorumq; filios, non autem ad illorum ag-
transuersales.
- 16 Feudum in dotem filie à patre ad ipsius uitam absq; cap-
mini dari potest, & in perpetuum cum consensu domini
Feudi fructus potest alienari, & pignori.
- 17 Mulier habens feudum potest illud pro se in dotem dare,
do non det estimatum, nec cum pacto de lucrando il-
lum, uel pro parte.
- 18 Feudum sub tacita, seu expressa generali bonorum hypo-
thecam pro dote facta non comprehenditur.
- 19 Bona publicata applicantur fīscō, in cuius territorio sunt,
& in on.
- 20 Bona mobilia censentur esse de illo territorio, in quo
riuntur.
- 21 Bonis alienis propter crimen publicatis, feuda, & cap-
fīscō non applicantur, sed ad suos dominos reuertuntur.
- 22 Feudum quando ad dominum reuertitur, etiam omnia bon-
abilia ei adiacentia, ubicunq; sint sita etiam in iurisdic-
terius, ad ipsius dominum reuertuntur.
- 23 Cimiterium accedit ecclesie, eiusque uisigia, & privilegia
quiritur.
- 24 Ad heredem omnia bona ubicunq; & in quocunq; territo-
rio sita, tranferuntur.
- 25 Testamentum factum cum solennitate statuti inueniens ho-
tem iuris communis extenditur ad omnia bona ubicunq;
etiam extra territorium statuentium.
- 26 Statutum, consuetudo, uel privilegium habitans personam
pacem ad ius de futuro, quando extendatur etiam ad ho-
sit extra territorium statuentium, & quando non.
- 27 Feudalis causa à domino feudi cognoscitur, quāuis bona
super quibus cā ageretur, posita essent sub alterius ter-
ritorio.
- 28 Feudi dominus, quando bona feudalia, in diuersis terri-
torijs posita, censetur ille, in cuius iurisdic-tione caput feudi,
capitale castrum positum est.
- 29 Ius patronatus censetur uenditum, & tranfit cum capite,
in quo esset ius patronatus.

E P I T O M E.

CONCESSIO castri facta etiā per hæc uerba, do-
mus, cōcedimus, dimittimus, & transferimus, &
& heredibus, & successoribus suis, & ab eis cū cau-
tibus in perpetuū, & cui, seu quibus illa dederint,
hoc casu dicat feudalibus, & respectu utilitis domini
& non directi facta, neq; donatio sit iudicanda.
Feudū neq; sub expressa, neq; sub tacita gene-
rali hypotheca etiā pro dote facta cōprehenditur.
Feudum quando ad dominum reuertitur debet
put feudi in territorio vnius domini esse situm, &
na alia ad ipsum feudum pertinentia in alio ter-
ritorio alterius domini sunt posita, omnia ubique
sita ad dominum capitis feudi reuertuntur.

CONSILIVM LXVI.

IN causa castri Turricellarū videtur
primo concludendū esse, q̄ concessio
facta de dicto castro Francicomaricē
lo, & Petropaulo fratribus de Simone
p Ludouicū olim Regē Fracię, & Ducē Medice
& cōfirmata per foelicē memoriā Iulij Papę
nis X. & Adriani, necnon per sanctissimū D. N.
mētē VII. per hæc uerba donamus, cōcedimus, &
tim⁹, & trāferimus &c. pro se, & heredib⁹, & suc-
cessoribus suis, & ab eis cū habētibus in perpetuū
seu quibus illa dederint &c. dicatur feudalis.